

COVID-19 Araştırması - 5 Raporu

Nerede kalmıştık - Pandemi Günlükleri

21 Ocak 2021

StratejiCo. 1987 yılından bu yana, birçok yerel ve uluslararası şirket ve kamu kuruluşuna stratejik yönetim danışmanlığı sunmaktadır. Strateji, kriz yönetimi, itibar yönetimi, çevik dönüşüm gibi alanlarda her şirkete özel hizmetler vermektedir.

ERA, ESOMAR (Dünya Araştırmacılar Birliği) ile TÜAD (Türkiye Araştırmacılar Derneği) üyesi ve IriS (International Research Institutes) network Türkiye ortağıdır. ERA, bütün araştırmalarında ESOMAR ve TÜAD'ın belirlediği kalite standartları ile bilimsel ve etik kuralları uygulamaktadır.

TÜRKİYE

Ahi Evran Cad., Ata Center
No: 9/175 Kat: G2
34398, Maslak İstanbul / Türkiye

HOLLANDA

Parkstraat 20, 2514 JK
The Hague
The Netherlands

BELÇİKA

Rue d'Arlon 69-71,
1040 Brussels
Belgium

www.stratejico.com

+90 212 283 13 75

Güvenilir Araştırma Belgesi
Türkiye Araştırmacılar Derneği
tarafından belirlenen standartlara
uyan ve Bureau Veritas tarafından
denetlenen araştırma şirketlerine
verilen resmi belgedir.

Halaskargazi Cad. No: 12/9
Harbiye 34371 İstanbul / Türkiye

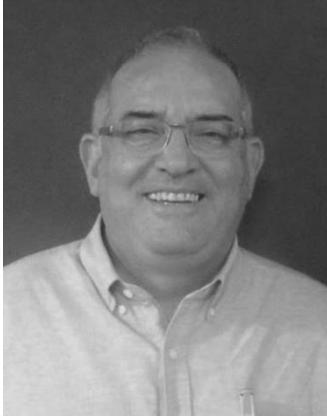

www.eraresearch.com

+90 212 296 85 90

➤ Proje Yönetimi

Selim Otkar

Güno Bilger

Elvan Otkar

Nazlı Yüksel

Dr. Gonca
Ulubaşoğlu

Ela Erteğün

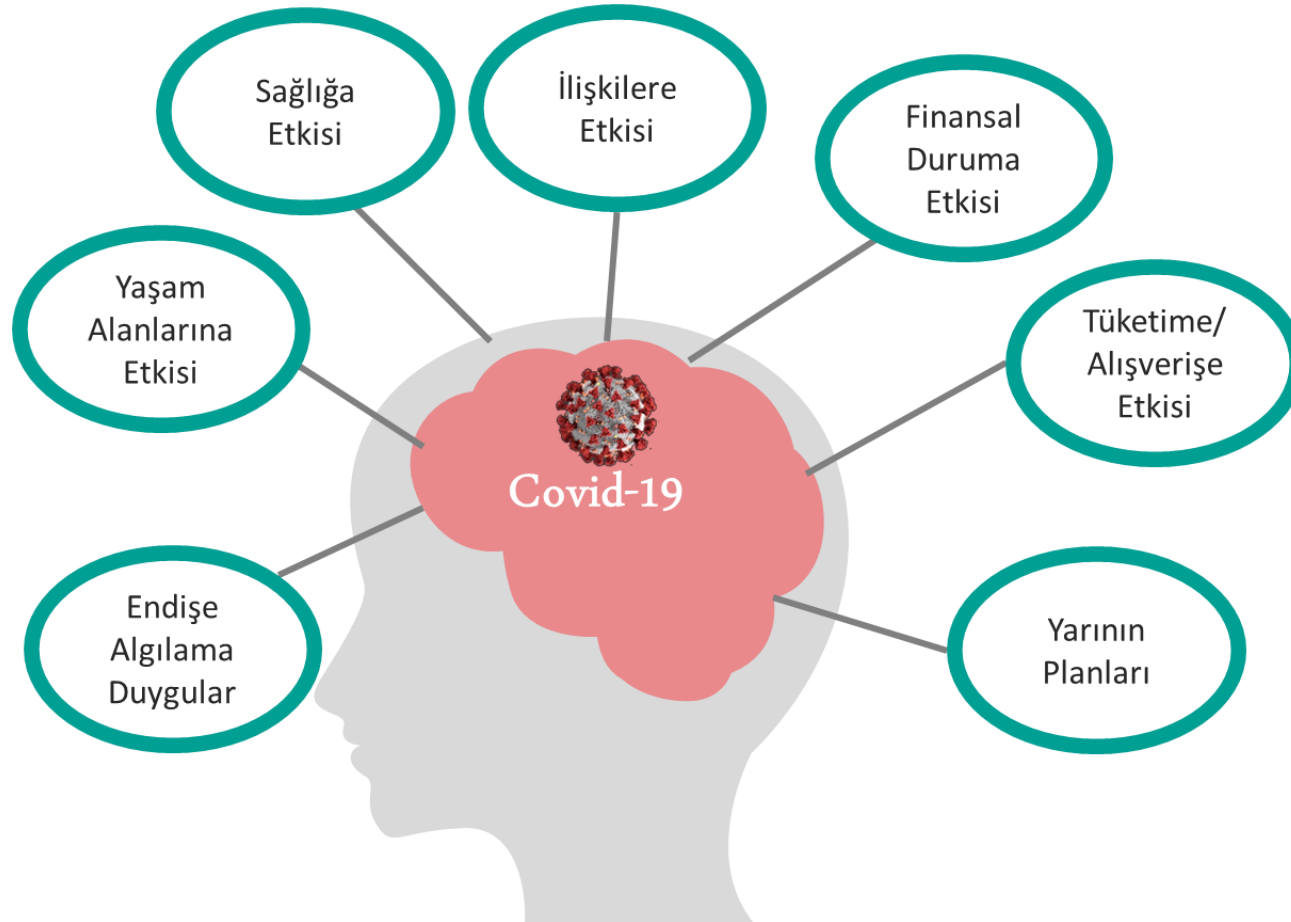

Ebru Tetik

Amaç, Kapsam, Yöntem ve Örnek Yapısı

➤ Amaç ve Kapsam

AMAÇ: Corona Virüs'ün yaşama etkisini öğrenmek, bugünün duygularını, yarının planlarını anlamak.

➤ Proje Aşamaları

1
KALİTATİF

Corona Virüs dönemini derinlemesine anlama ve içgörülerini ortaya çıkarma

2
KANTİTATİF

Corona Virüs döneminin etkilerini kantifiye etme

➤ Yöntem ve Örnek Yapısı | Kalitatif Aşama

23 kişinin bir hafta boyunca yaşadığı duyguları ve etkileşimlerini anlattığı Covid-19 günlükleri

era
RESEARCH & CONSULTANCY
Bugün özlediğin bir şey oldu mu?
Yapmak isteyip yapamadığın bir şey oldu mu?

era
RESEARCH & CONSULTANCY
Bugün neler seni kızdırdı?

era
RESEARCH & CONSULTANCY
Bugün hane dışından yüz yüze görüştüğün kimse oldu mu?

- Yöntem: Online günlük yöntemi
- Ortalama günlük görüşme süresi: 10 dakika
- Saha çalışması tarihi: 19-26 Aralık 2020
- Hedef kitle tanımı: 18-55 yaş arasında, farklı eğitim düzeylerinden, İstanbul'da yaşayan 11 kadın ve 12 erkek.
- Raporlama: Toplam bazda
- Günlük soru akışı StratejiCo. ve ERA Research & Consultancy tarafından birlikte hazırlanmıştır.
- Analiz ve yorumlama Güno Bilger tarafından gerçekleştirilmiştir.
- Araştırmanın saha çalışması Optimist Araştırma tarafından gerçekleştirilmiştir.

➤ Yöntem ve Örnek Yapısı | Kantitatif Aşama

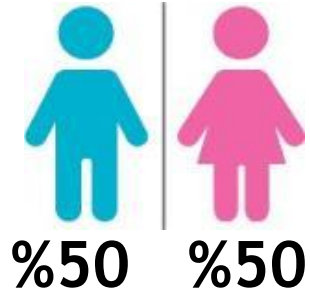
Türkiye Geneli Halk: 420 görüşme

NUTS1 İlleri	Görüşme Sayısı	%
Adana	46	11,0
Ankara	48	11,4
Bursa	42	10,0
Erzurum	11	2,6
Gaziantep	44	10,5
İstanbul	84	20,0
İzmir	54	12,9
Kayseri	21	5,0
Van	16	3,8
Samsun	24	5,7
Trabzon	12	2,9
Tekirdağ	18	4,3
Toplam	420	100,0

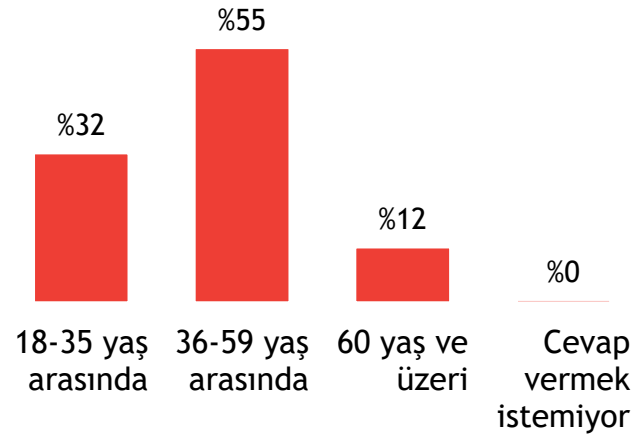
- Yöntem: Telefonla görüşme
- Ortalama görüşme süresi: 16 dakika
- Saha çalışması tarihi: 19-28 Aralık 2020
- Hedef kitle tanımı: Türkiye kent genelini temsilen seçilen 12 ilde 18 yaş ve üzeri halk ile görüşülmüştür.
- Raporlama: Toplam ve demografik değişkenler bazında ve önceki 4 çalışmada ortak olan sorular ile karşılaştırmalı olarak
- Soru formu StratejiCo. ve ERA Research & Consultancy tarafından birlikte hazırlanmıştır.
- Araştırmanın saha çalışması Optimist Araştırma tarafından gerçekleştirilmiştir.

Halk Geneli Demografik Özellikleri

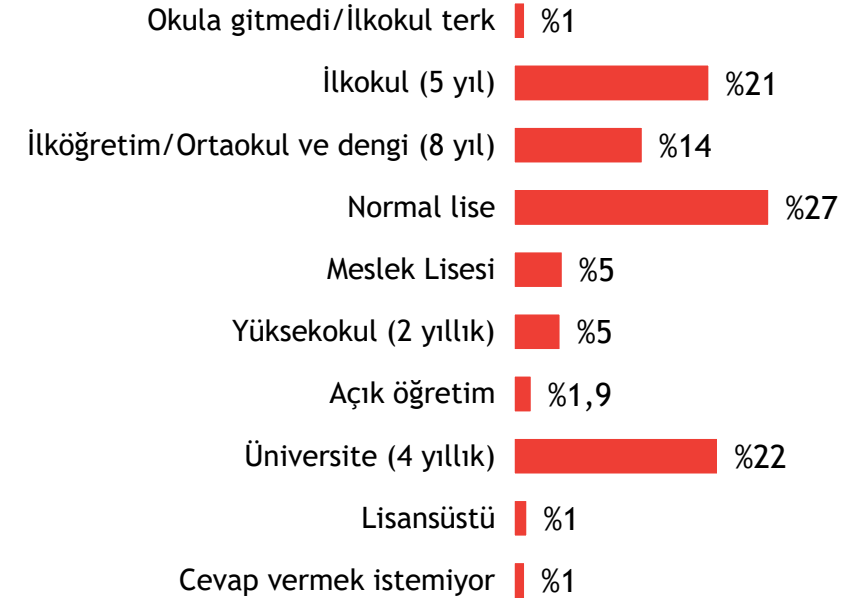
Cinsiyet

Yaş

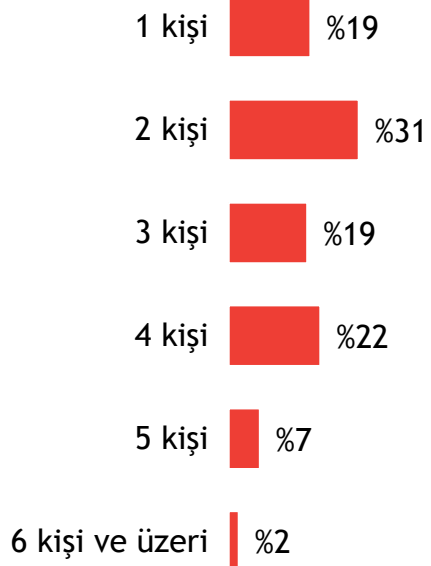
Eğitim

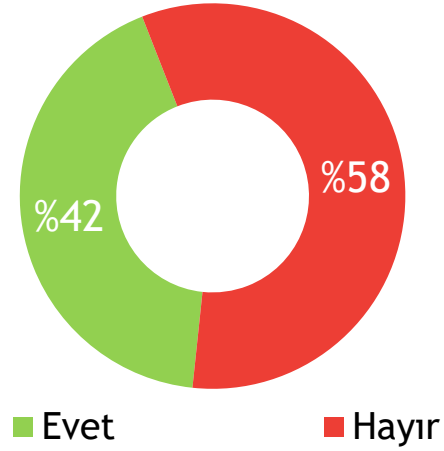
Baz = 420

➤ Halk Geneli Demografik Özellikleri

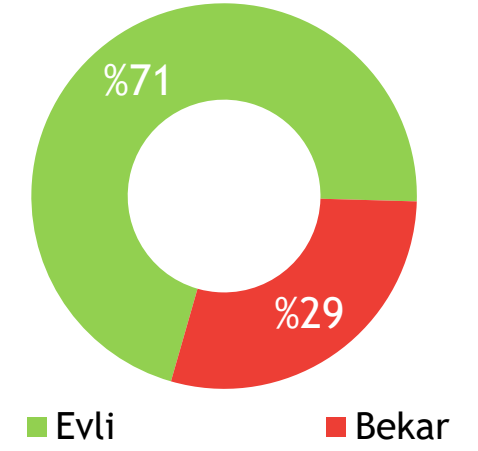
Hanede Yaşayan Kişi Sayısı

Çocuk Sahipliği

Medeni Hal

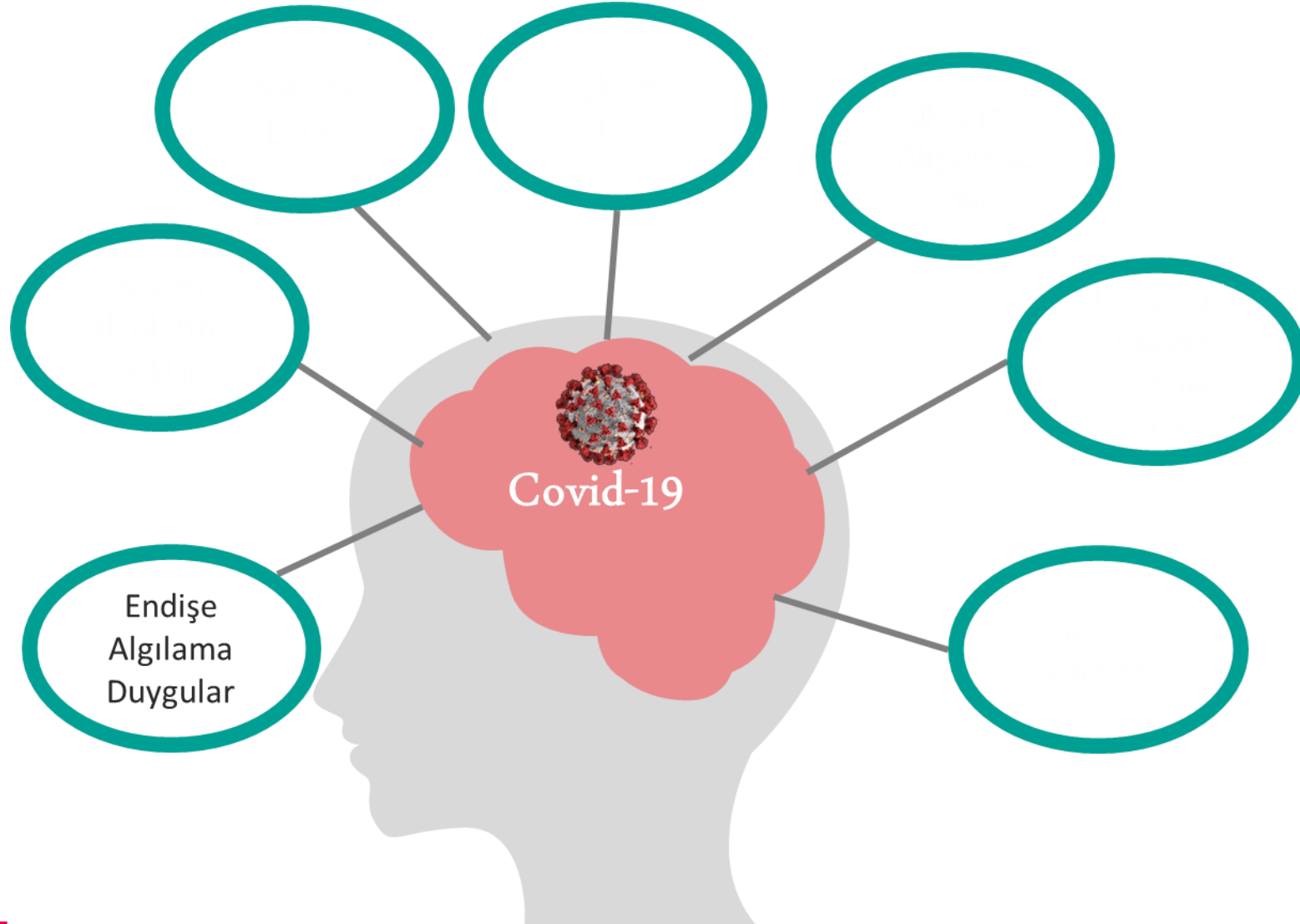
Baz = 420

Bulgular

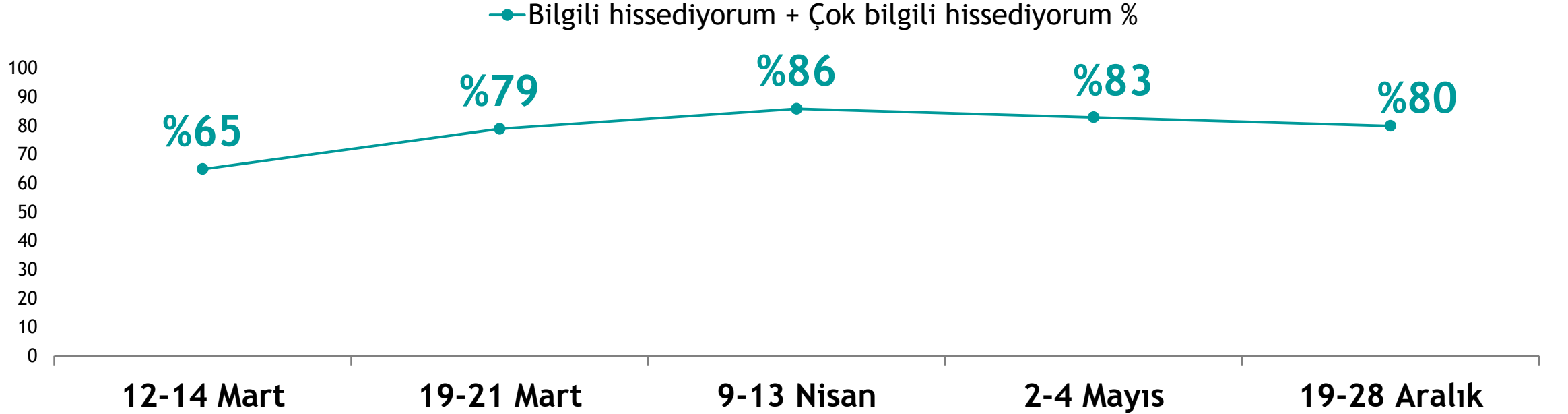
Raporda;

↑ 2-4 Mayıs çalışmasına göre anlamlı artışları,

↓ 2-4 Mayıs çalışmasına göre anlamlı düşüşleri göstermektedir.

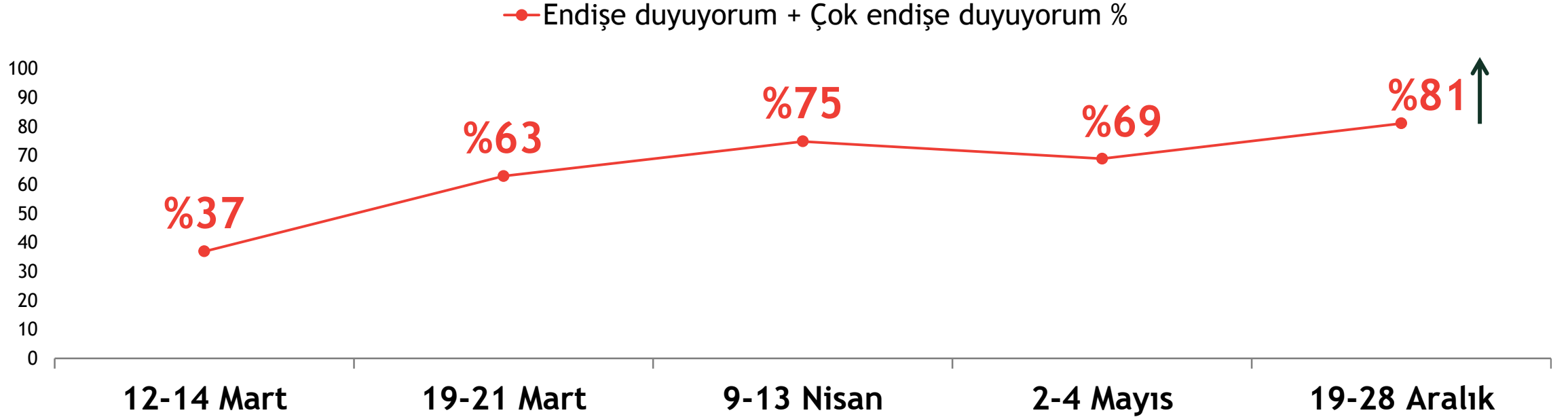
➤ Corona virüs hakkında bilgi düzeyi oldukça yüksek.

- Bilgi düzeyi
- Kadınlarda
 - Eğitim düzeyi yüksek olanlarda
 - Daha genç olanlarda
 - Çalışanlarda daha yüksek

12-14 Mart Baz = 408
19-21 Mart Baz = 406
9-13 Nisan Baz = 406
2- 4 Mayıs Baz = 410
19-28 Aralık Baz = 420

➤ Corona virüs salgınından endişe düzeyi oldukça yüksek.

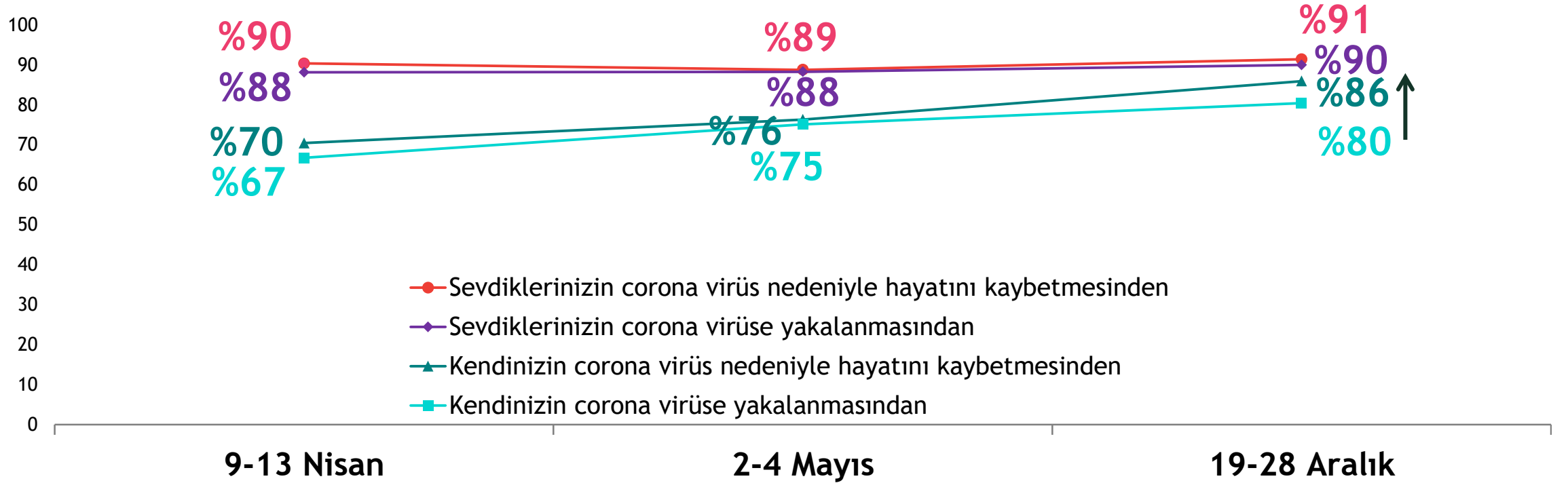

Endişe düzeyi

- Diğer illerde
- Hanede 65 yaş üstü olanlarda
- Düşük eğitim düzeyindekilerde
- 60 yaş ve üzeri olanlarda daha yüksek

12-14 Mart Baz = 408
19-21 Mart Baz = 406
9-13 Nisan Baz = 406
2- 4 Mayıs Baz = 410
19-28 Aralık Baz = 420

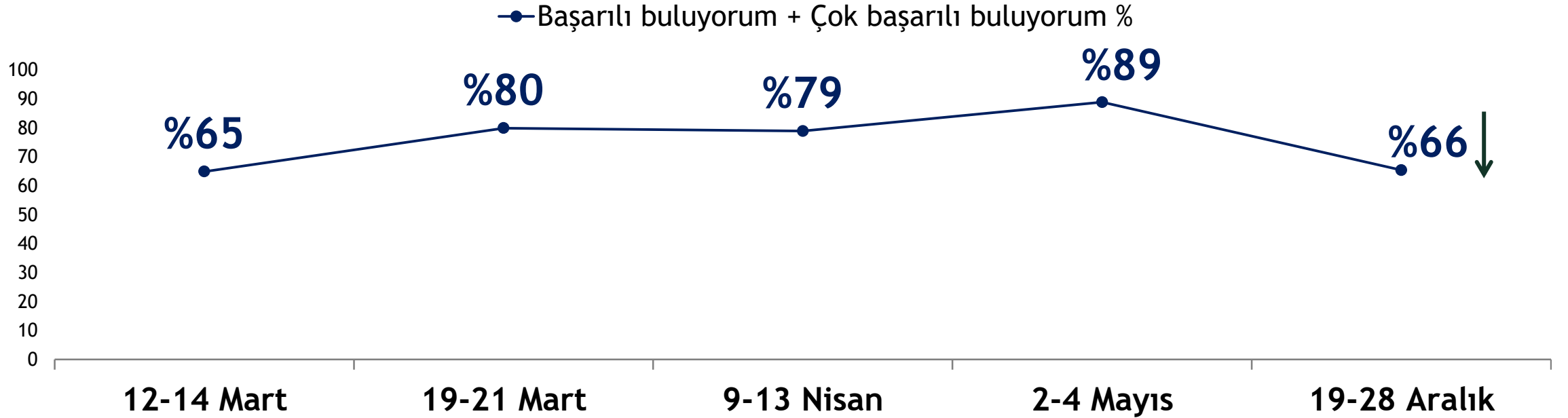
► Kendimiz için endişemiz arttı.

- Sevdiklerinizin corona virüs nedeniyle hayatını kaybetmesinden
- ◆ Sevdiklerinizin corona virüse yakalanmasından
- ▲ Kendinizin corona virüs nedeniyle hayatını kaybetmesinden
- Kendinizin corona virüse yakalanmasından

9-13 Nisan Baz = 406
2- 4 Mayıs Baz = 410
19-28 Aralık Baz = 420

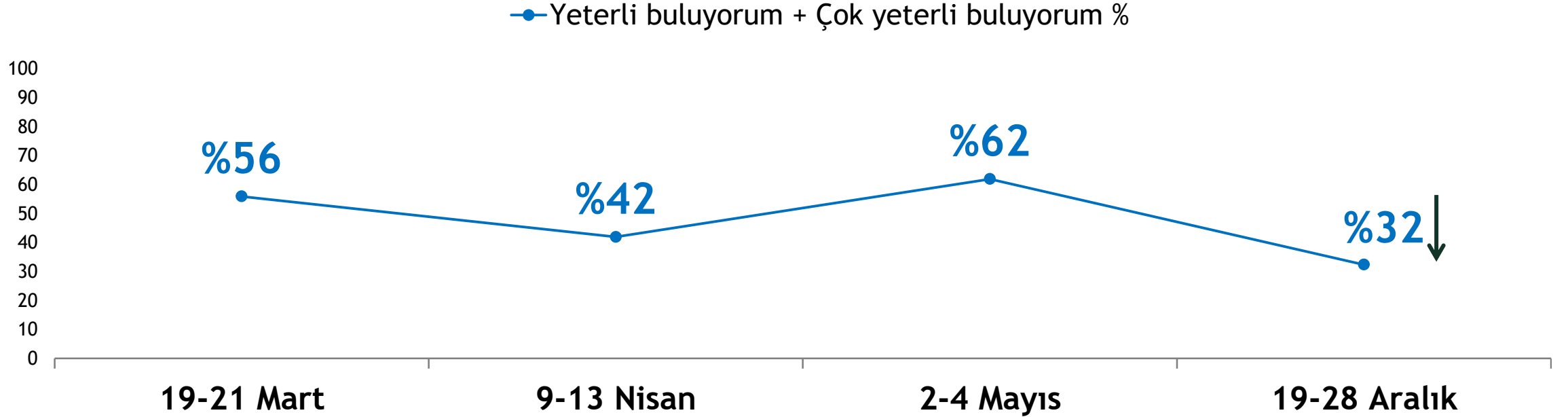
► Sağlık Bakanı'nın başarı düzeyi düştü.

Başarılı bulma düzeyi
• Aşı yaptırmayı düşünenlerde daha yüksek

12-14 Mart Baz = 408
19-21 Mart Baz = 406
9-13 Nisan Baz = 406
2- 4 Mayıs Baz = 410
19-28 Aralık Baz = 420

➤ Hükümetin salgın konusundaki önlemleri yeterli bulma düzeyi düştü.

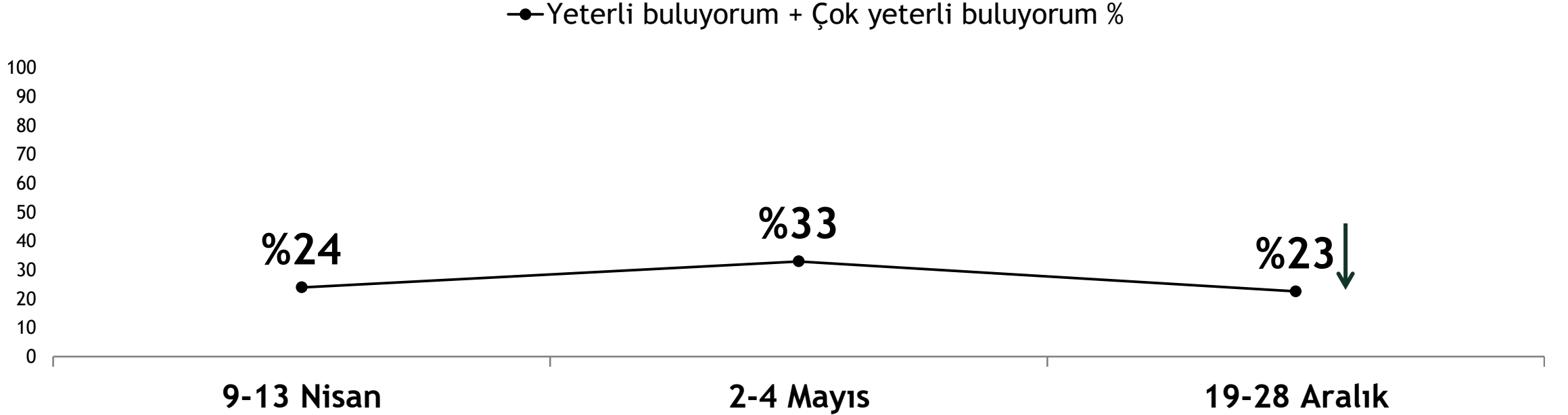

Yeterli bulma düzeyi

- Aşı yaptırmayı düşünenlerde daha yüksek

19-21 Mart Baz = 406
9-13 Nisan Baz = 406
2- 4 Mayıs Baz = 410
19-28 Aralık Baz = 420

➤ Hükümetin ekonomi alanındaki icraatlarını yeterli bulma düzeyi düştü.

Yeterli bulma düzeyi

- 3 Büyük ilde
- Çalışanlarda
- Aşı yaptırmayı düşünenlerde daha yüksek

9-13 Nisan Baz = 406
2- 4 Mayıs Baz = 410
19-28 Aralık Baz = 420

➤ Hükümetin aşıya erişim icraatlarını yeterli bulma düzeyi düşük.

Yeterli buluyorum + Çok yeterli buluyorum %

Tedavi Yönetimi
Alanında

%48

Yeterli bulma düzeyi

- Evlilerde
- Aşı yaptırmayı düşünenlerde daha yüksek

Aşılama Planlaması /
Aşıya Erişim Alanında

%27

Yeterli bulma düzeyi

- Aşı yaptırmayı düşünenlerde daha yüksek

19-28 Aralık Baz = 420

S. Şu ana kadar hükümetin Corona virüs salgını konusundaki tedavi yönetimi alanındaki icraatlarını ne derece yeterli buluyorsunuz?
S. Şu ana kadar hükümetin Corona virüs salgını konusundaki aşılama planlaması/ aşıya erişim alanındaki icraatlarını ne derece yeterli buluyorsunuz?

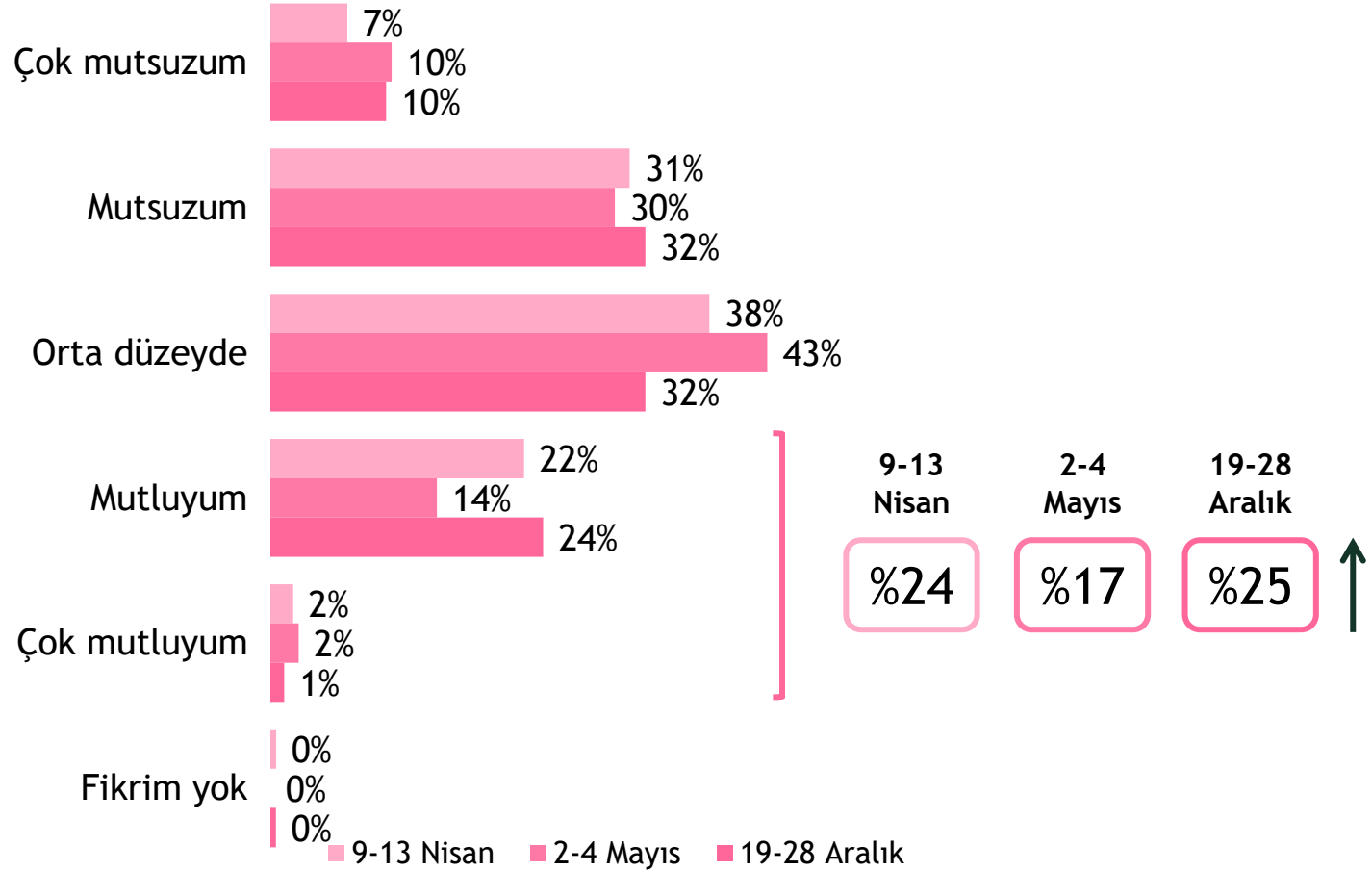
➤ Halkın büyük çoğunluğu “mutluyum” diyemiyor.

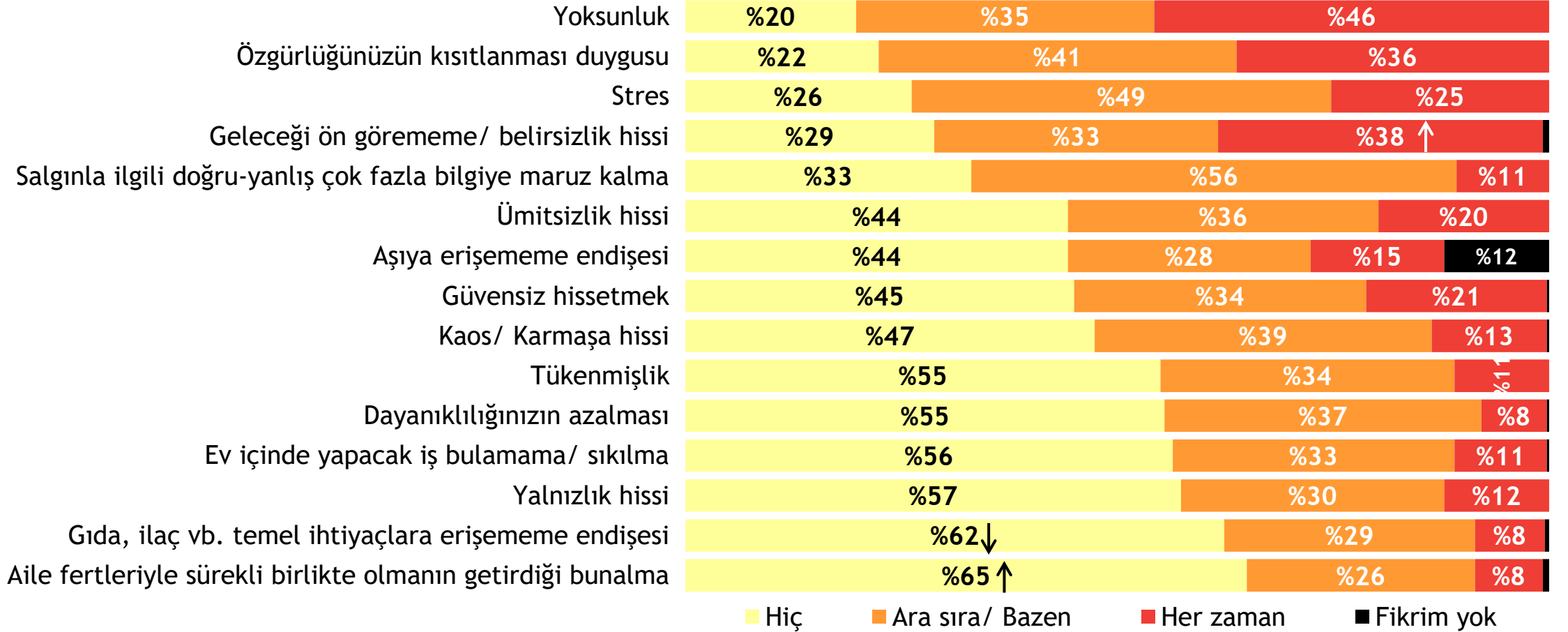
* TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2019.

Mutlu olma düzeyi

- Hanesinde 65 yaş üstü yaşayan olmayanlarda daha yüksek

➤ Mahrumiyet hissi çok yaygın, özgürlük kısıtlanmış, stres var ve gelecek belirsiz.

19-28 Aralık Baz = 420

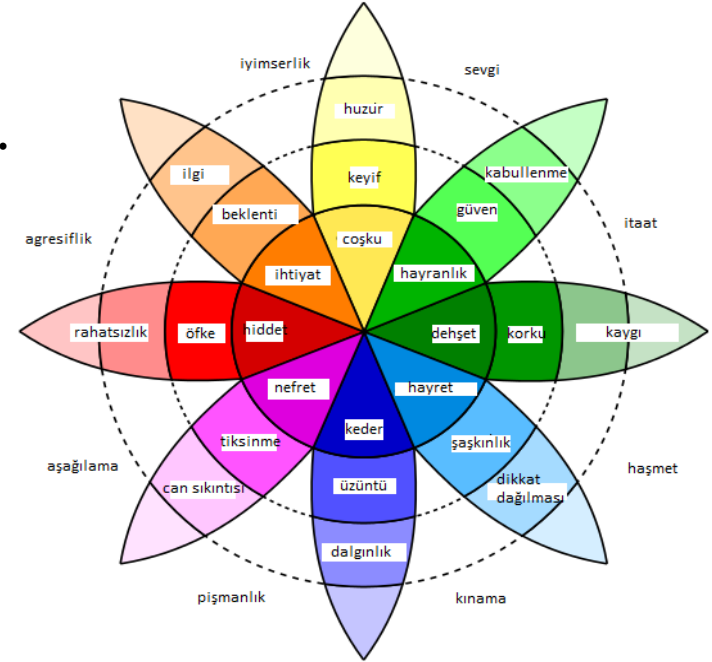
➤ Pandeminin huysuz çocuğu: «Can Sıkıntısı»

İnsanların bu dönemde en çok hissettiği duygu can sıkıntısı. Karantinanın verdiği kısıtlanmışlık hissi ve sosyal hayatın yoksunluğu, can sıkıntısının oluşmasındaki önemli etkenlerden.

Bu duyguyu takiben Covid-19'un yarattığı olumsuzlukların düzelmeyeceğine dair duyulan kaygı ve üzüntü geliyor.

- Can sıkıntısı
- Kaygı
- Üzüntü
- Korku, eskiye dönemeyecekmiş hissi
- Öfke, sinirlilik

► Madalyonun İki Yüzü: Sevinç ve Üzüntü

- Çocukların başarıları
- Çocuklara alınan hediyein tatmini
- Kargodan gelenler
- Hiç hasta olmamak veya hastaysa iyileşmek ve buna bağlı şükretme duygusu
- Uzun zamandır görüşülmeyen kişilerle görüşmek
- Okulla ilgili iyi gelişmeler

Bilgisayarıma istediğim parçalar geldi kargo ile.
Erkek, 18, Öğrenci

Sevdiklerimin ve kendimin sağlığının yerinde olması olaylar daha da kötüleşirken sıkıntısız geçirmek bugünü
Erkek, 38, Satın alma memuru

- Covid-19'dan ölen yakınlar
- Geçim sıkıntısı ve gelecek kaygısı
- Evde olmanın verdiği sıkıntı
- Çamaşırların kurumaması, kahve makinasının bozulması gibi basit şeyler
- Eş, dost ve akrabalarla görüşmemek.

Çamaşırlar kurumuyor.
Kadın, 34, Ev hanımı

Motorumu sattım geçim sıkıntısı.
Erkek, 37, İşçi

Arkadaşımın babaannesinin Covid yüzünden ölüm haberi beni çok üzdü.
Kadın, 30, İnsan kaynakları şefi

➤ Eski Normale Özlem

- En çok pandemiden önceki hayatlarını, arkadaşlarıyla sosyalleşmeyi özleyiyorlar.
- Evde olmaktan, sürekli temizlik yapmaktan bunalmış durumdalar.
- Maskelerden kurtulmak istiyorlar.
- Bir kısım da kendisiyle vakit geçirmenin güzel olduğunu söylüyor.

➤ Acaba Covid-19 Olma Sırası Bende Mi?

- Çoğunluk Covid-19 olan birinin haberini almış ve Covid-19 olan bir yakınlarının haberini aldıklarında sıranın ne zaman onlara geleceğinden endişe ediyorlar.
- Yoğunlukla korku ve tedirginlik hissediliyor.

Üzüldüm, çünkü Covid olan kişi yaşlı bir teyzeydi. Umarım en yakın zamanda atlatırız hep beraber.
Erkek, 36, İşçi

Yan komşularımız daha önce olmuştu Covid, bugün de eve çıkarken asansörden inince baktım sağlık görevlileri gelmiş test için, eşi hastalanmış bu sefer de komşumun, Covid olmuş yani, korktum tabii hemen kapıyı açıp eve girdim.
Kadın, 41, Yönetici asistanı

Yan binada oturan komşumuz Avni amca ve eşi, korktum binanın önünden geçerken acaba bize de bulaşır mı diye, onlar adına üzüldüm, iyi komşular.
Kadın, 45, Emekli

➤ Benim Hala Umudum Var

- Hemen hemen herkes vaka sayılarını medyadan takip ediyor.

Umutsuzlar

- Bir kısımda da sayıların düşmesiyle ilgili inançsızlık söz konusu, bu da umutsuzluk yaratıyor.
- Korku
- Endişe
- Geçmeyeceği ile ilgili umutsuzluk

Vaka sayılarında azalma varmış fakat ölüm sayıları arttığı için çok üzüldüm. Endişeleniyorum normal olarak. Artık bu virüsün bitmesini istiyorum. Normal hayatımıza, işimize gücümüze korkmadan devam etmek istiyorum.

Kadın, 45, Cafe sahibi

Sayılar düşüyor ama bana pek inandırıcı gelmiyor.

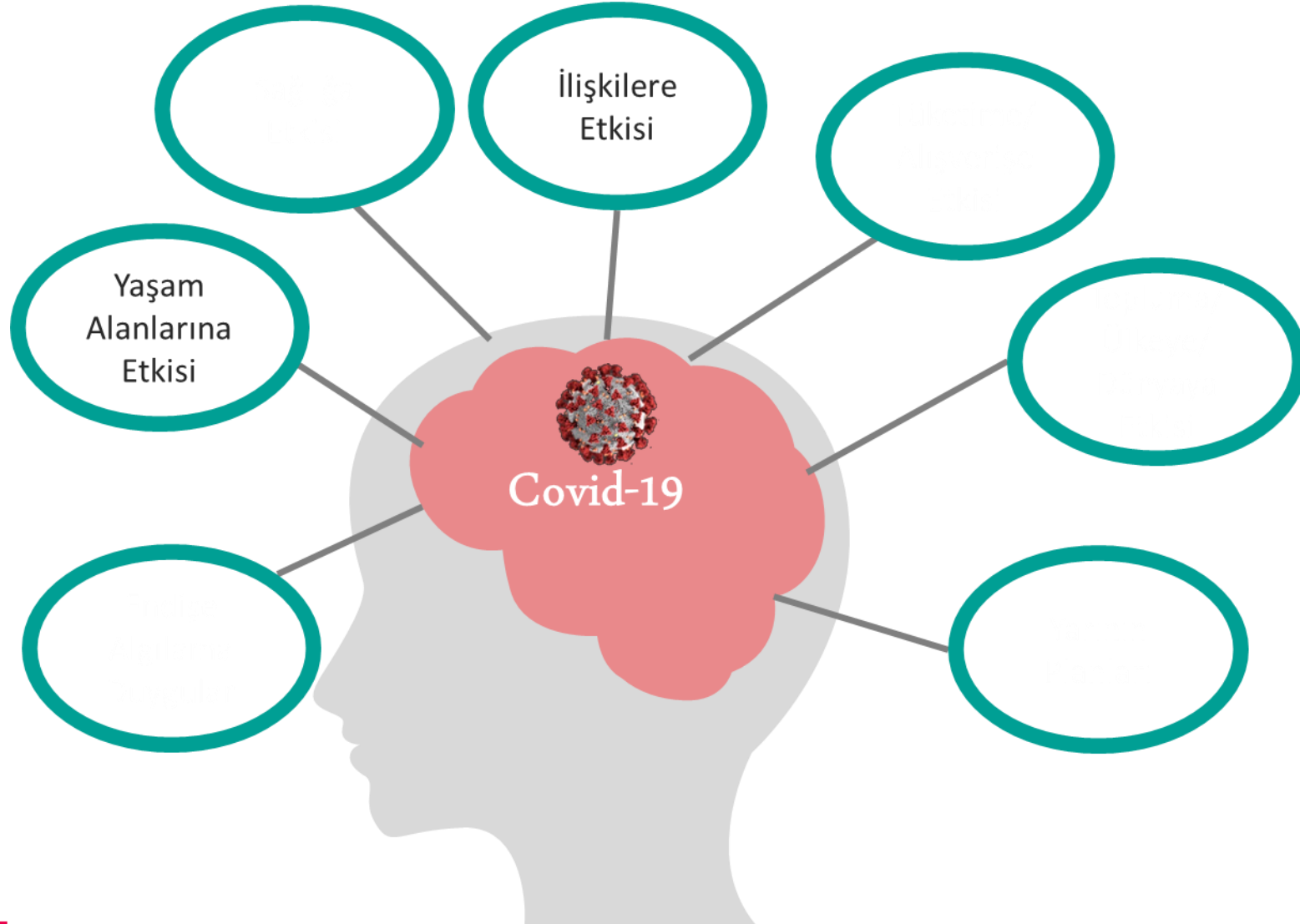
Kadın, 30, İnsan kaynakları şefi

Umutlular

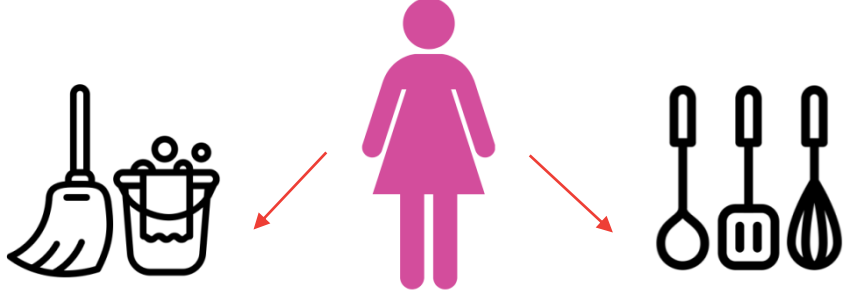
- Bir kısım vaka sayılarının düşmesiyle birlikte seviniyor, umudu artıyor fakat ölümlerin hala yüksek olması üzüyor

Durum son bir haftaya göre kısıtlamalar sayesinde bir tık iyiye gidiyor gibi düşündüm. Önlemleri biz insanlar kendi kendimize uyararak durumu daha da iyi hale getirebiliriz.

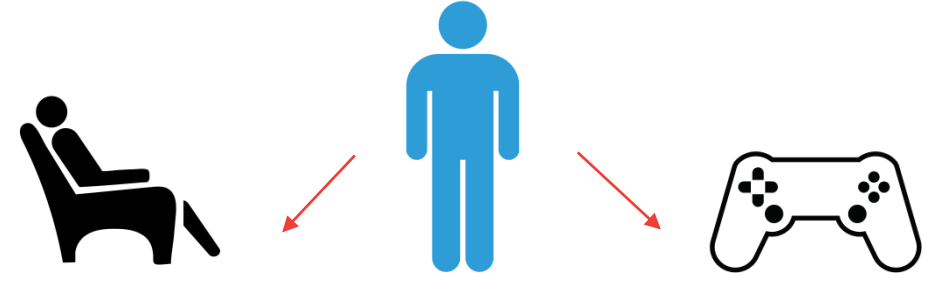
Erkek, 38, Satın alma memuru

➤ Salgın Döneminde Fotoğraflarla Günlük Hayat

- Kadınların çoğu evde yemek yapmakla ve temizlik, çamaşır gibi diğer ev işleriyle uğraşıyor.
- Bu işler tamamen onlara kaldığı için de tüm bunlardan sıkılmış durumdalar.

- Erkeklerin çoğu eşleriyle ev işlerinin sorumluluğunu paylaşmadan, salonda vakit geçiriyor, dizi ve film izliyor.
- Mobil oyun oynuyor.
- Bilgisayar temizliği gibi uzun zamandır fırsat bulamadıkları şeylerle ilgilenenler var.

➤ Salgın Döneminde Fotoğraflarla Günlük Hayat

- Kadınlar kendilerine nefes alacak alanlar yaratmaya çalışıyor, ev işlerinden kendilerine zaman ayırıp bahçeyle veya örgü gibi hobilerle uğraşiyor.
- Ekran süresinin uzadığı gözlemleniyor. Netflix veya TV izleniyor ya da mobil oyunlar oynanıyor.

*Evdeyim, belgesel izliyorum o yüzden.
Erkek,45,Firma sahibi*

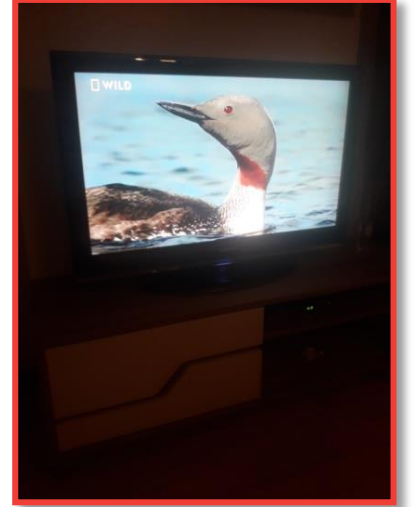
*Uzun zamandır ilgilenemediğim bilgisayarım ile ilgilendim bugün
Erkek,18,Öğrenci*

*Bahçeyle uğraşıp meyve ve sebze yetiştirmeye çalışarak, bakıp seviyorum toprak ruhunu rahatlatıyor.
Kadın,45,Emekli*

*Bu fotoğrafı çektim çünkü evde bilfiil temizlik halindeyiz. Corona'dan dolayı sürekli kapı, yer silme, çamaşır suları, dezenfektanlar vs. durumun düzelmesini, bu lanet mikrop bizden kurtulmadan bizim ondan kurtulmamızı diliyorum.
Kadın,35,Ev hanımı*

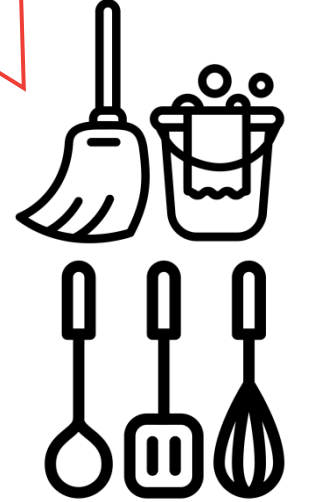
➤ Hiç Bitmeyen Ev İşleri

Çoğunlukla zorunlu ihtiyaçlar dahilinde yapılan aktiviteler var. Bunun dışında kişisel gelişime veya hobilere çok vakit ayırmıyorlar.

- Temizlik
- Yemek yapmak
- Çamaşır yıkamak
- Dizi, film izleme
- Uyumak
- Evde uzun zamandır bir türlü halledilemeyen dolap ve çekmece içi düzenlemeler de dikkati çekiyor.
- Zorunlu işleri halletmek için banka, kargo veya marketlere gidiliyor.
- Doktora gidilmesi gerekiyorsa bu risk de alınıyor ve doktora gidiliyor.
- Cuma namazı için camiye gidiliyor. İnanç risk almada önemli bir etken. Ne olursa olsun vazgeçilmiyor.

Uzun zamandır yapmam gereken işleri bugün hallettim, evde değişmesi gereken çekmece ve dolapları düzenledim.
Kadın,54,Emekli

Ev işleri, çocukların sınavına hazırlık, televizyon izleme.
Kadın,36,Ev hanımı

Cuma namazı için camii ziyareti ve sonrasında yürüyüş ve alışveriş ile geçti.
Erkek,38,Satın alma memuru

➤ Doyabilmek İçin Yemek Yapmak

- Yeni yemek denenmiyor, çünkü geçim sıkıntısı var
- Sadece temel ihtiyaçları karşılamak için yemek yapıyor
- Yeni bir yemek deneyecek lüksü ve ruh hali yok
- Bazıları yemek yapmaktan sıkıldığı için veya tek başına zevkli olmadığı için yapmıyor
- Yemek yapanlar elmalı turta, kurabiye, mantı açmak gibi şeyleri deniyor

*Hayır bir koli yumurta 30 TL olmuş, güvenlik maaşıyla öyle her canınız çekti mi yiyemezsiniz, sonra ay sonuna aç kalırsınız.
Erkek, 37, İşçi*

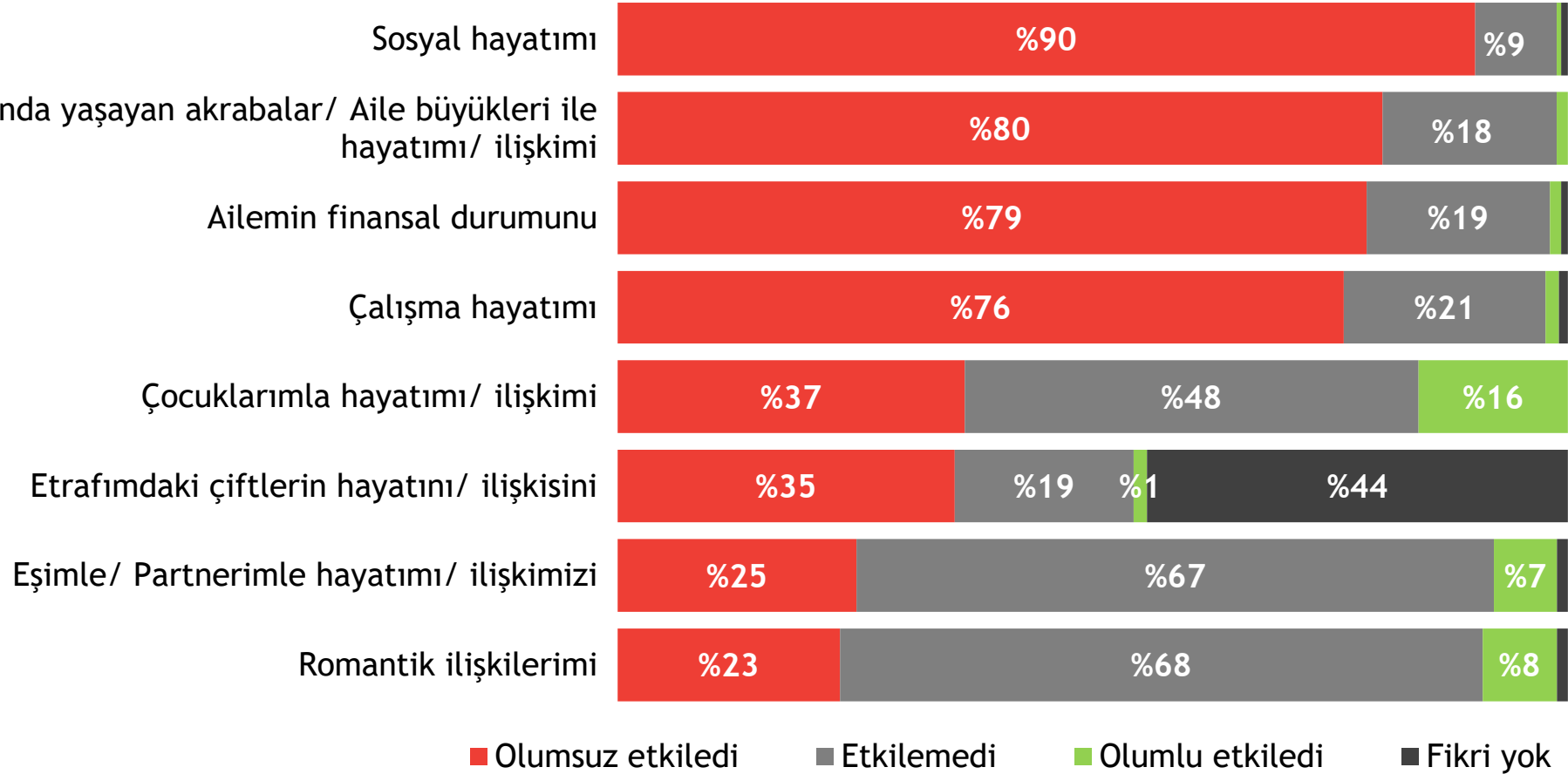

*Hayır yapmadım. Evde yalnız olduğumdan yemek yapmayı sevmiyorum. Eşim yurtdışında çalışıyor.
Kadın, 45, Cafe sahibi*

*Yemek yapmaktan da sıkıldım, çok kilo aldım, hareket yok.
Kadın, 45, Emekli*

➤ Sosyal hayattan, akraba ilişkilerine, çalışma hayatından finansal duruma...

Hane dışında yaşayan akrabalar/ Aile büyükleri ile hayatımı/ ilişkimi

19-28 Aralık Baz = Herbir konu için uygun olan kişiler bazında

➤ Gergin İlişkiler ve Geçim Derdi

Kapıyı vuran çocuklarıma kızdım.
Karıma kızdım beni anlamadığı
için.
Erkek,40,Belediye işçisi

Yan tarafımızda koşturan Dursun amcanın
ekmek almaya giderken yola tükürmesi
beni kızdırdı.
Kadın,45,Emekli

Kedimiz su bardağını döktü, ona
biraz kızdım.
Kadın,30,İnsan kaynakları şefi

- **Eşler ve çocuklarla ilişkiler gergin:** En çok ev içinde çocuklara kızılıyor. Partnerlere de kızgınlık var.

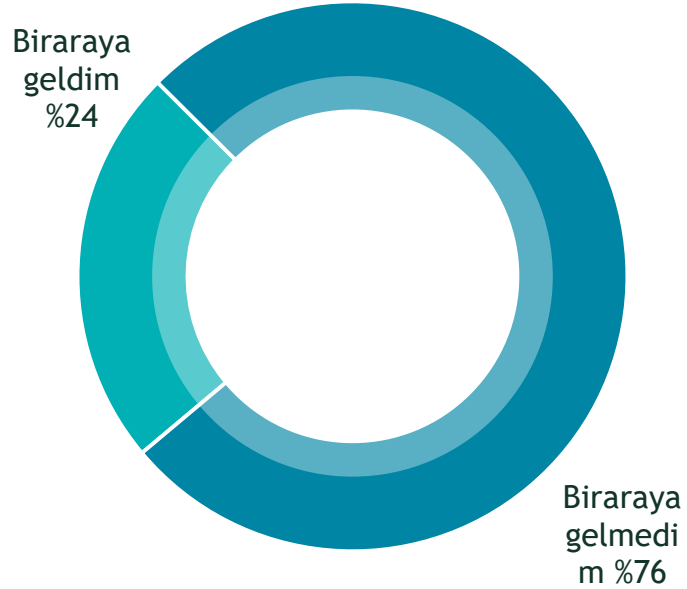
- **Geçim derdi öfke sınırlarını zorluyor:** Parasızlık, işsizlik, geçim derdi ve market fiyatlarının artışı öfke uyandırıyor.

- **Halka kızgınlık:** Halkı sorumsuz buluyorlar ve öfke duyuyorlar. Gündemdeki haberlerle birlikte maskesiz dolaşanlar da kızdırıyor.

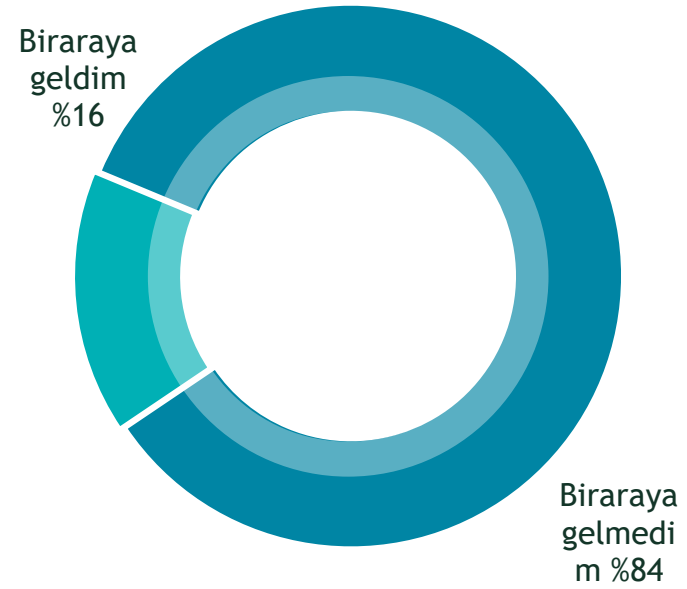
- **Basit ve ufak şeylere öfkelenenler kadar sınırlar gergin:** Saçma sapan şeylere öfkelenir hale geldiler. Kedinin mama dökmesi, su dökmesi, bambu saksının kırılması, temizletilen arabaya kuş pislemesi gibi olaylar yine basit görünen ama kızgınlığı artıracak olaylardan.

➤ 4 kişiden 3'ü yakınlarıyla biraraya gelmiyor.

Mahalledekilerle
kapalı mekanda

Mahalle dışındakilerle
kapalı mekanda

19-28 Aralık Baz = 420

➤ İhtiyacı Olmayan Evde Kalsın!

- Zorunlu, temel ihtiyaçlar için dışarı çıkma oranı oldukça yüksek. Evde sıkıldıkları için dışarıda olmak belirli bir süre için bile olsa iyi hissettiriyor.

- Market
- Bakkal
- Kasap

- İř

- Arkadaş
- Eř, dost

- AVM çok tercih edilmiyor.

*Silivri cezaevine ziyarete gittim.
Kadın,30,İnsan kaynakları şefi*

*Kargo řirketi
Kadın,35,Ev hanımı*

*Ders için ğrencimle spor
tesisine gittik.
Erkek,26,Tenis ğitmeni*

➤ Mecbur Olmasam Görüşmezdim

- Evet diyenlerin görüştüğü kişiler, zaruri işleri halletmek için görüşmek zorunda oldukları iş arkadaşları, benzincideki pompacı, pazarcı gibi insanlar. Bu kişileri de görüşmeden sayıyorlar.

- Akraba, eş dost

*Hayır, çünkü yaptığımız spor mesafemizi koruyarak yaptığımız bir spor. Bu yüzden hiç endişe duymadım.
Erkek,26,Tenis eğitmeni*

- Kargo
- Pompacı
- Market

*Evet, çünkü pazarda insanlar hala seçerek almaya çalışıyor meyve ve sebzeleri.
Kadın,45,Emekli*

- İş arkadaşları

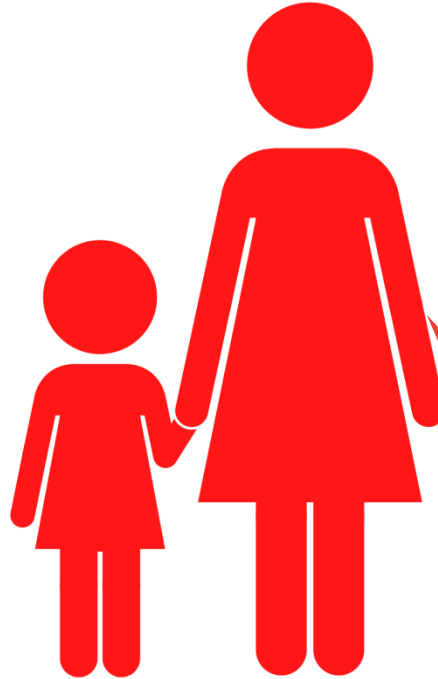
*Çift maske ve eldivenle gittim, alacaklarımı seri bir şekilde alıp döndüm, gelip banyo yaptım, poşetleri dezenfekte ettim.
Kadın,30,İnsan kaynakları şefi*

*Tabii duydum, eve girmedim, daire kapısında görüştim.
Kadın,41,Yönetici asistanı*

► Benim Annem, Güzel Annem

- En çok anne ile vakit geçirmek özleniyor
- Sohbet, sosyal hayat
- Yürüyüş
- Okula gitmek, yüz yüze eğitim

*Okullar yüz yüzeysen sabahları erken kalkmak daha kolaydı. O yüzden yüz yüze eğitime dönmeyi çok istedim ve özledim.
Kadın, 18, Öğrenci*

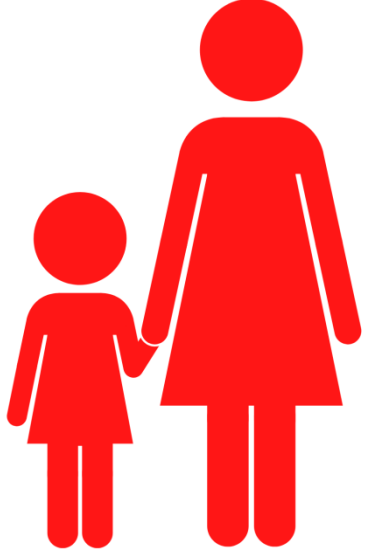
*Annemle birlikte bir yerlere gitmek, yemek yemek. Bu süreçte annem çok bunaldı, eve kapandı, ona çok üzülüyorum.
Kadın, 45, Cafe sahibi*

*Arkadaş vs. ile sosyalleşebilmeyi özledik bu süreçte sanırım. Rahat bir şekilde olup tüm sıkıntıları unutarak zaman geçirebilmeyi herkes özlemiştir herhalde.
Erkek, 38, Satın alma memuru*

➤ Annem ve Dostlarım Olmadan Asla!

- En çok özlenenler arasında anne ve arkadaşlar var.

- Anne

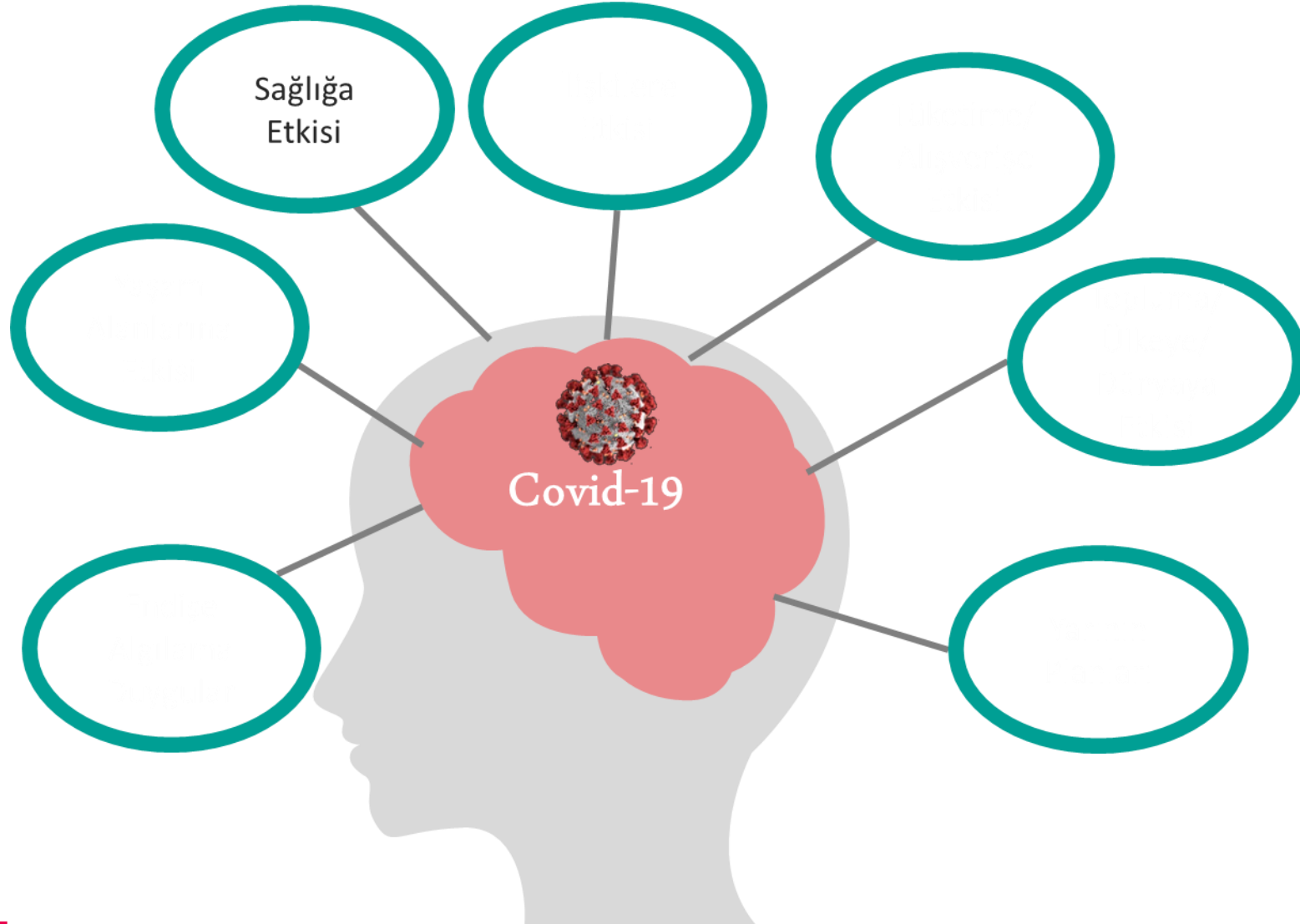
*Annemi babamı özlüyorum, 65 yaş üstü oldukları için görmeye gidemiyorum.
Kadın,41, Yönetici asistanı*

*Pandemiden dolayı psikolojik olarak birisiyle görüşme düşüncesi oluşmuyor artık. Çok özlediklerimle telefonla görüşüyorum.
Kadın,45, Cafe sahibi*

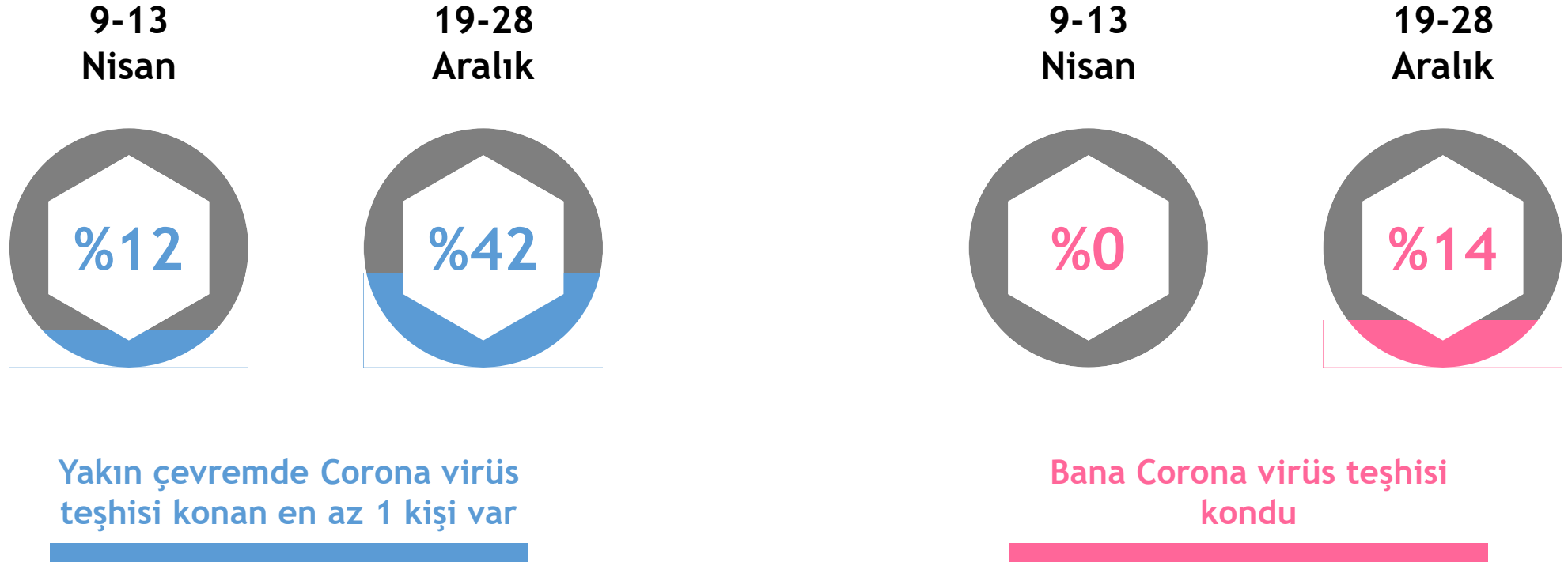

- Arkadaş

*Evet yakın arkadaşım hamile olduğu için ve artık çok daha dikkatli olmamız gerektiği için görüşemiyoruz.
Kadın,54,Emekli*

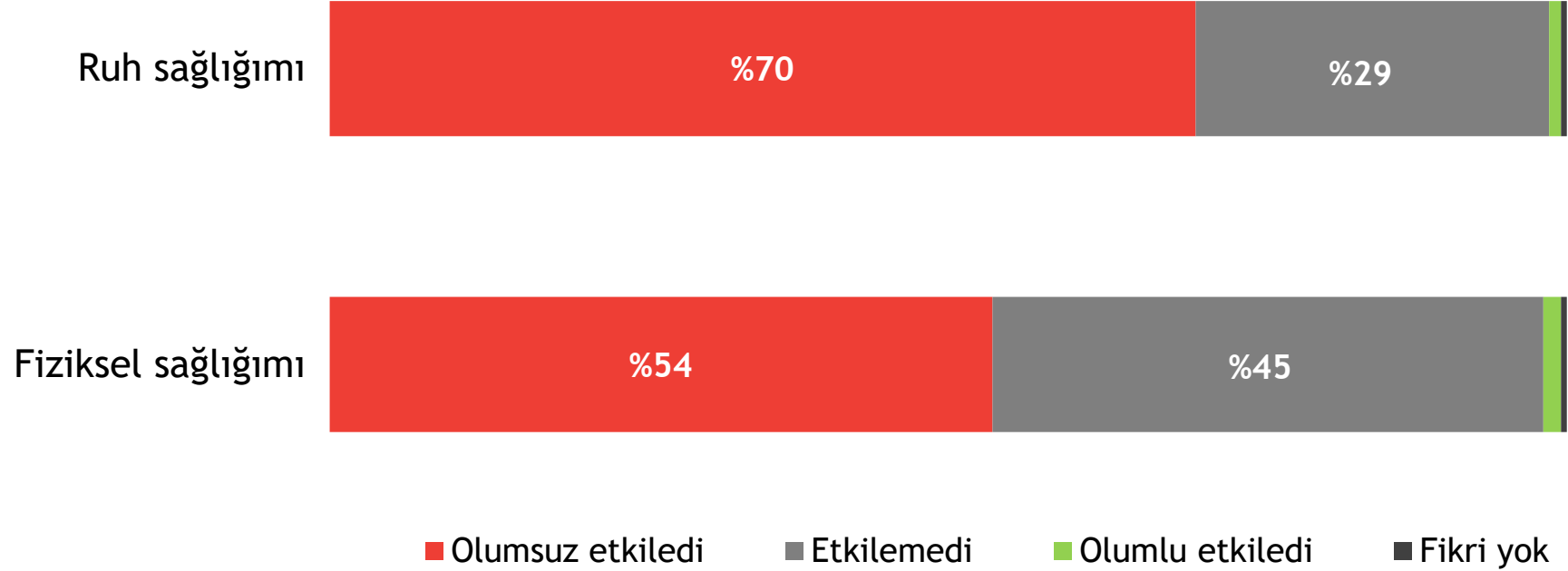

➤ Nisan'dan bu yana virüsle temas çok arttı.

9-13 Nisan Baz = 406
19-28 Aralık Baz = 420

➤ Çoğumuzun ruh sağlığı olumsuz etkilenmiş durumda.

19-28 Aralık Baz = 420

➤ Dinmeyen Yorgunluklar Dünyası

Hangi günde olduğumu idrak edemedim.
Erkek,26,Tenis eğitmeni

Çok uyuduğum için yorgun
hissettim
Kadın,30,İnsan kaynakları şefi

Yeni bir güne sağlıklı uyandığım için
şükür dolu ama bu kahrolası virüs
yüzünden hapsolmuş gibi.
Kadın,35,Ev hanımı

- Yorgunluk
- Halsizlik
- Uykusunu alamamış

• Şükür

- Endişe
- Karamsarlık
- Mutsuzluk

- Bıkkınlık
- Hapsolmuşlük

- Sinirli
- Gergin

➤ Alınan Kilolar ve Bir Takım Pişmanlıklar

Genel olarak yeme içme ile ilgili bir takıntının olduğu göze çarpıyor.

- Kilo almaktan dolayı pişmanlık
- Satılan malların satıldığı zamana göre daha fazla para etmesi, para kaybı
- Kızılan kişilere karşı keşke öyle davranmasaydım pişmanlığı
- Islak saçla dışarı çıkmasaydım veya üşütecek şeyler yapmasaydım gibi şeyleri yaptıktan sonra Covid-19'a yakalanmaktan korku

*Çok beyaz ekmek yedim, keşke yemeseydim.
Erkek, 26, Tenis eğitmeni*

*Keşke üşütmeme sebep olacak şeyler yapmasaydım diye düşündüm.
Kadın, 18, Öğrenci*

*Covid'den ölen İbrahim amcaya kızmıştım parkta çocuklara fazla ses çıkarıyorlar diye, adam ölüp gitti.
Kadın, 45, Emekli*

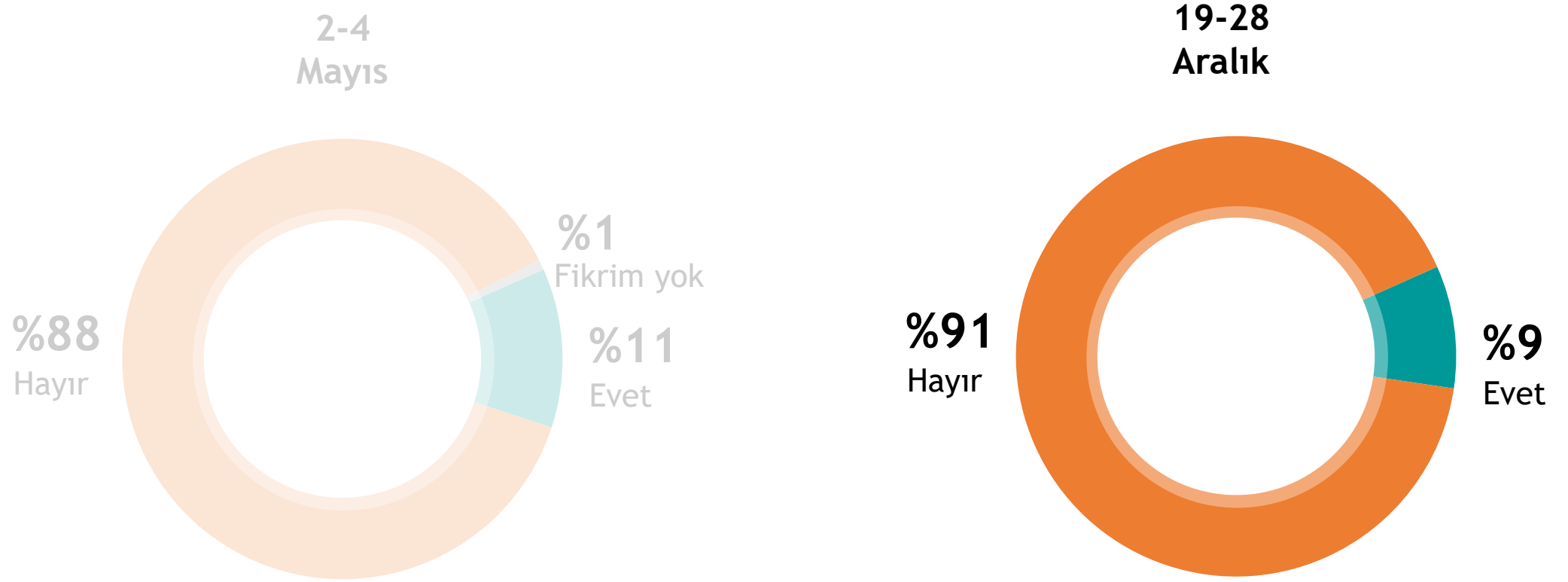
*Motorumu 20 bine vermişim 3 ay önce, şimdi 30 bin olmuş.
Erkek, 37, İşçi*

➤ Uyku ve beslenme düzenimiz bozuk.

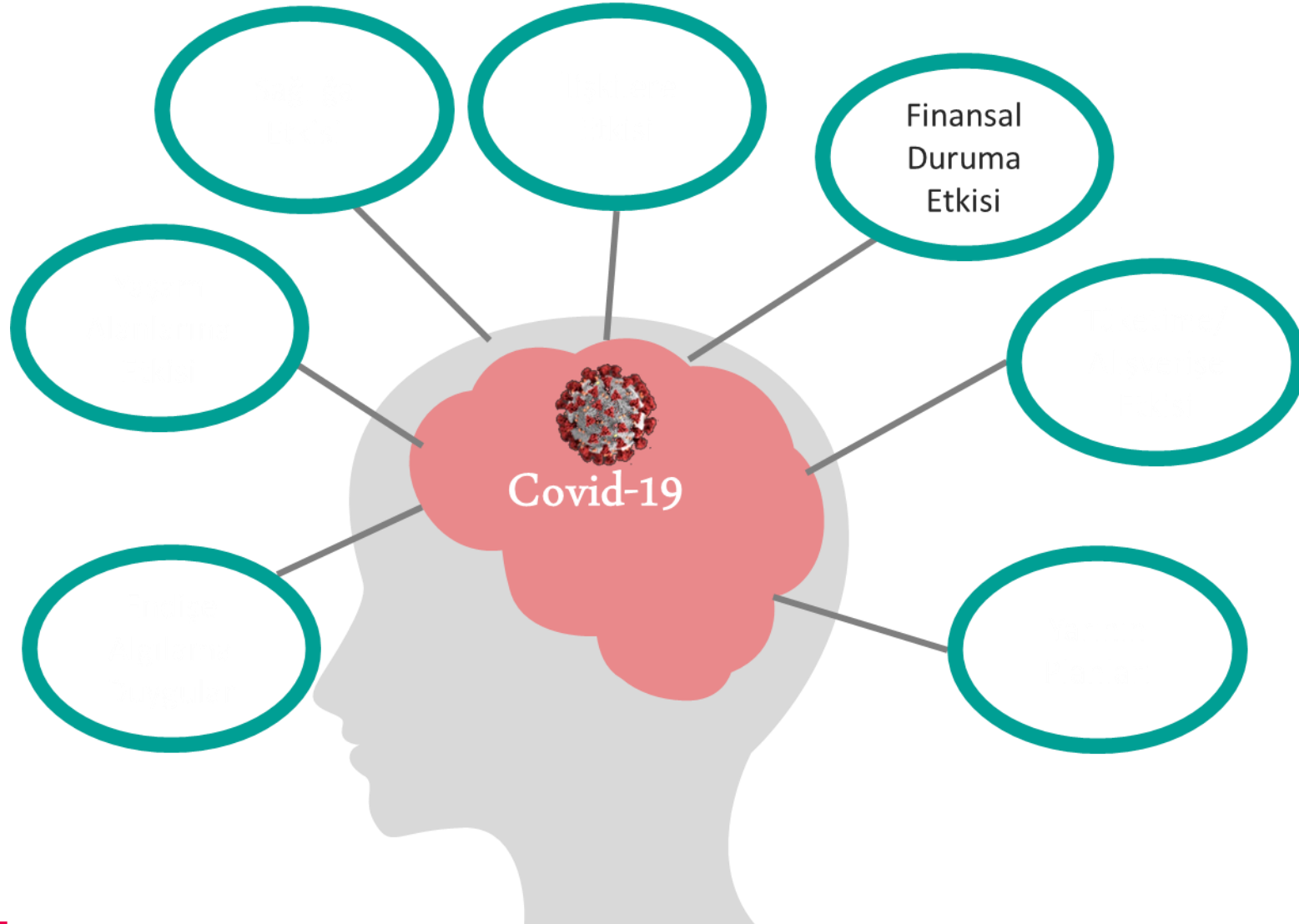

19-28 Aralık Baz = 420

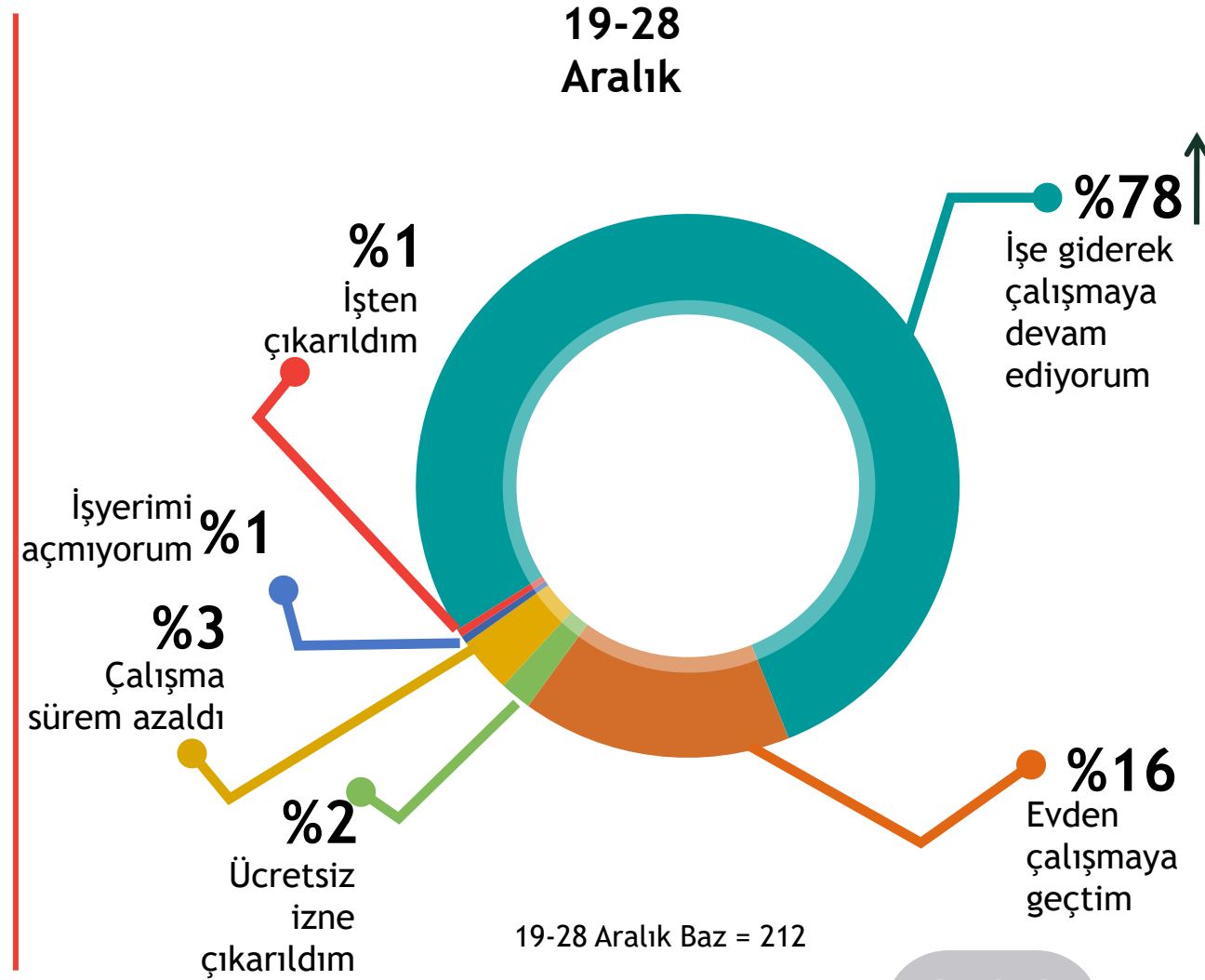
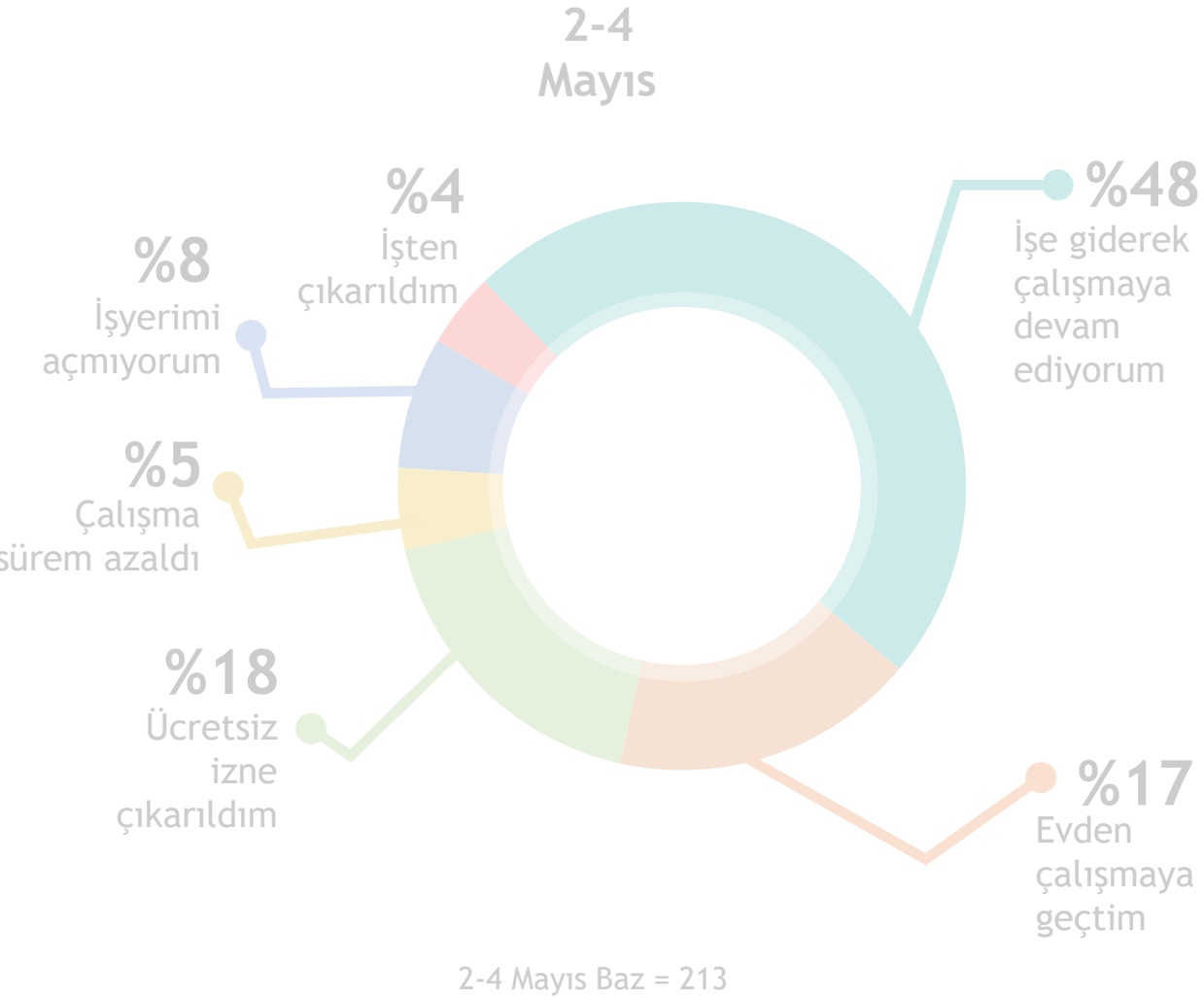
➤ Her 10 kişiden 1'i salgın nedeniyle psikolojik desteğe ihtiyacı olduğunu düşünüyor.

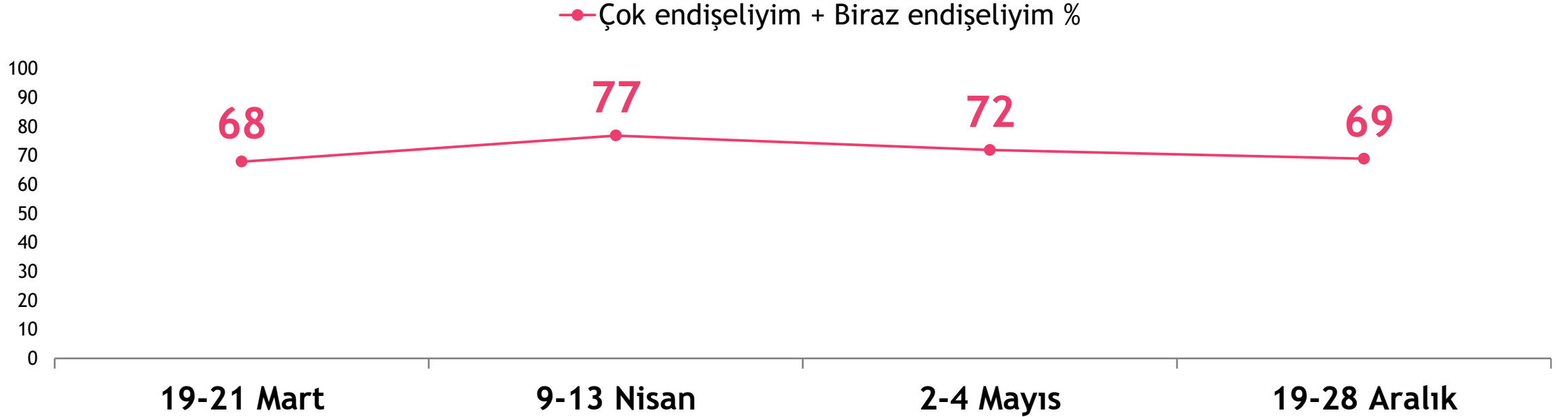
2- 4 Mayıs Baz = 410
19-28 Aralık Baz = 420

İşe giderek çalışma oranı yeniden yükseldi.

İşini kaybetme endişesi Mayıs ayıyla benzer.

19-21 Mart Baz = 406

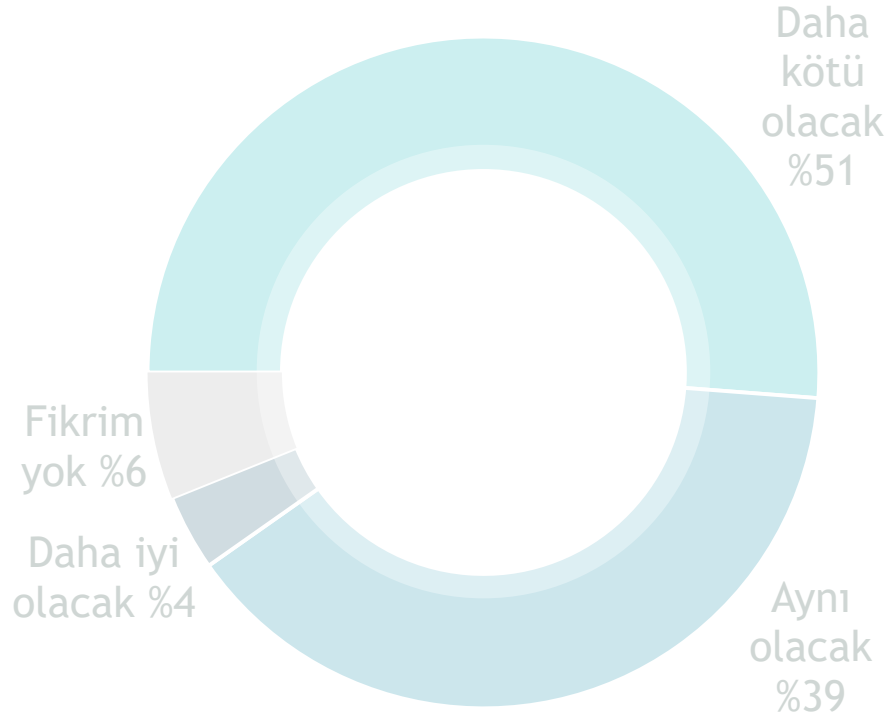
9-13 Nisan Baz = 406

2- 4 Mayıs Baz = 410

19-28 Aralık Baz = 420

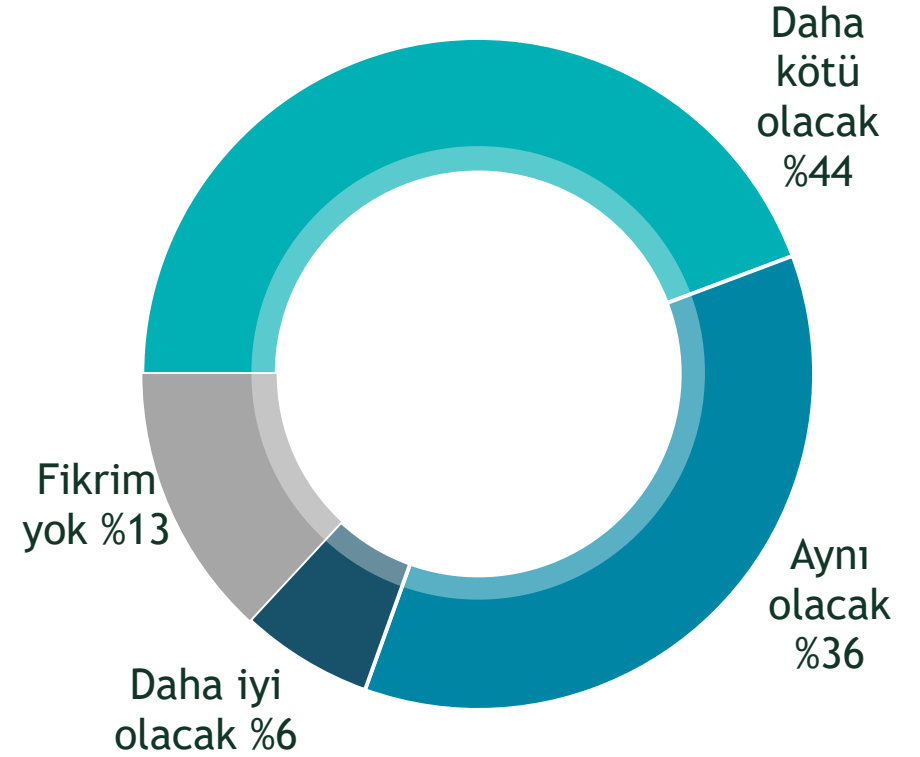
➤ Finansal geleceğe bakış karamsar.

2-4
Mayıs

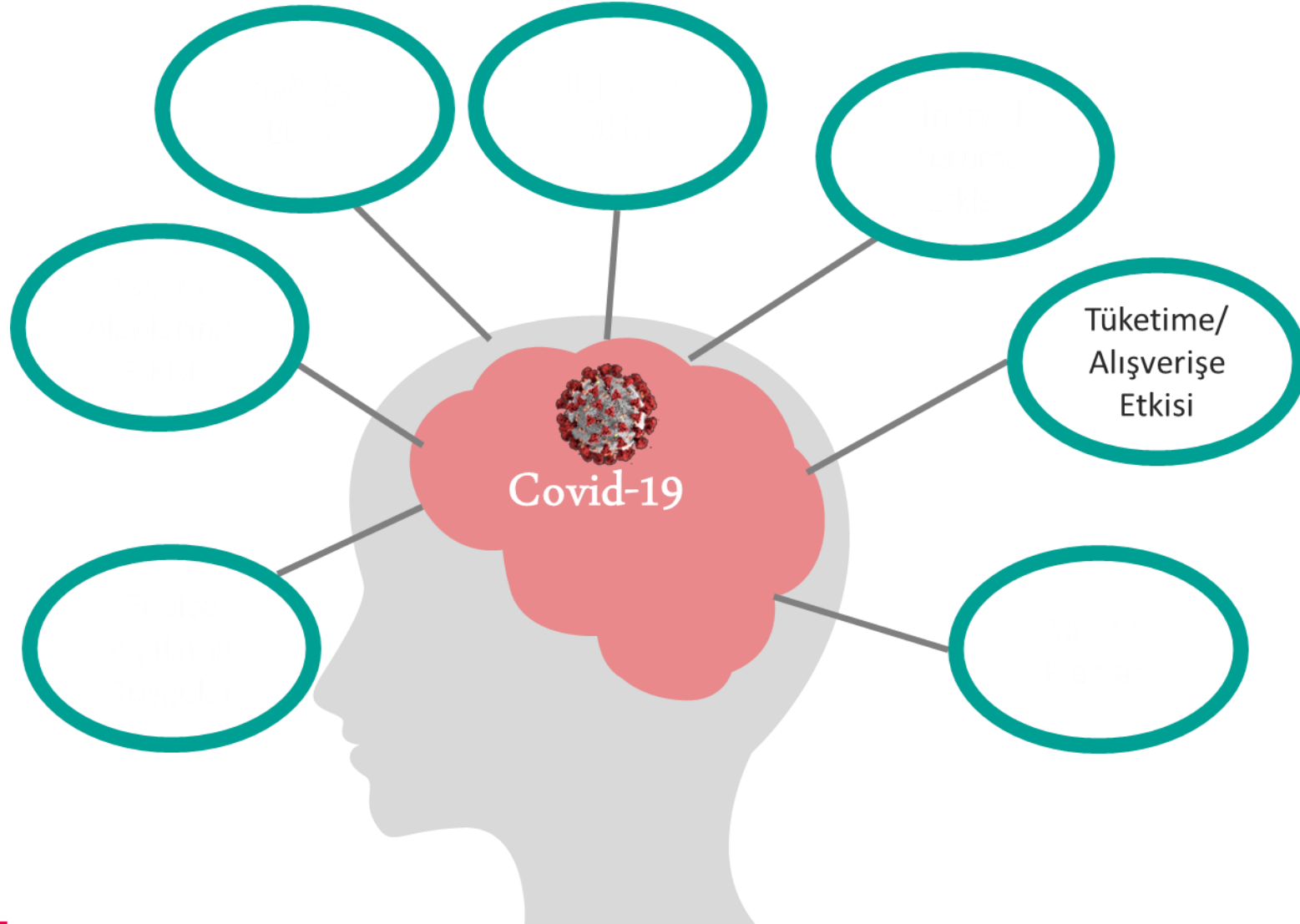

2-4 Mayıs Baz = 410

19-28
Aralık

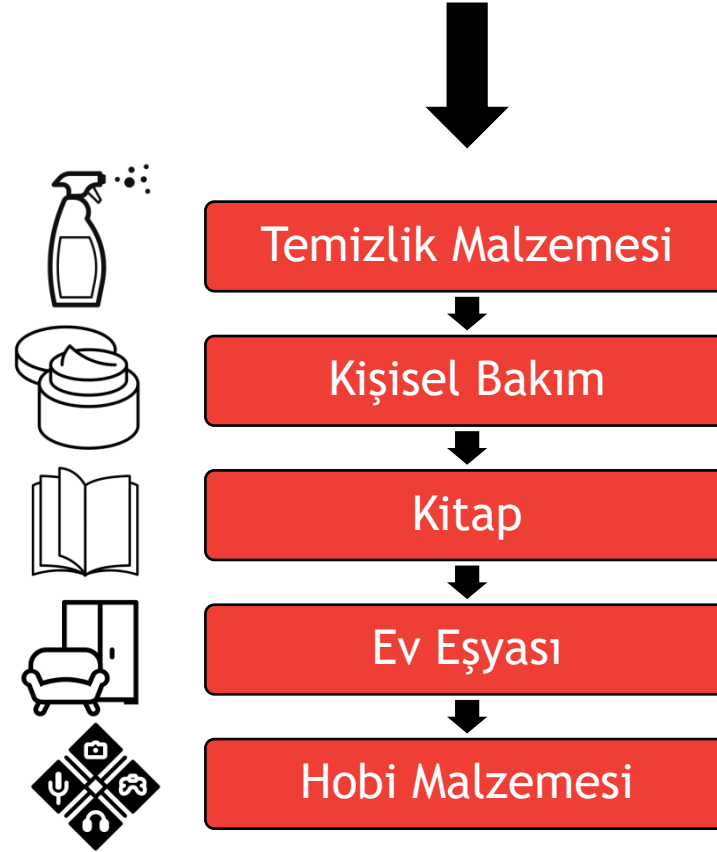
19-28 Aralık Baz = 420

➤ Pandeminin Parlayan Yıldızları Gıda ve Temizlik Ürünleri

- Herkes gıda alışverişi yapıyor. Zaruri ihtiyaçlar haricinde alışveriş yapan çok fazla yok.

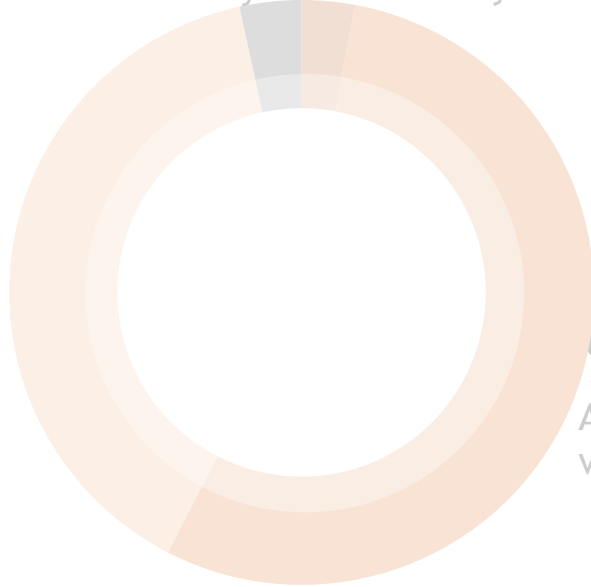

➤ Günlük alışverişte fiyat artık çok daha önemli.

2-4
Mayıs

%3
Corona öncesi
döneme göre daha az
önem veriyorum

%3
Fikrim yok

%39
Corona öncesi
döneme göre daha fazla önem veriyorum

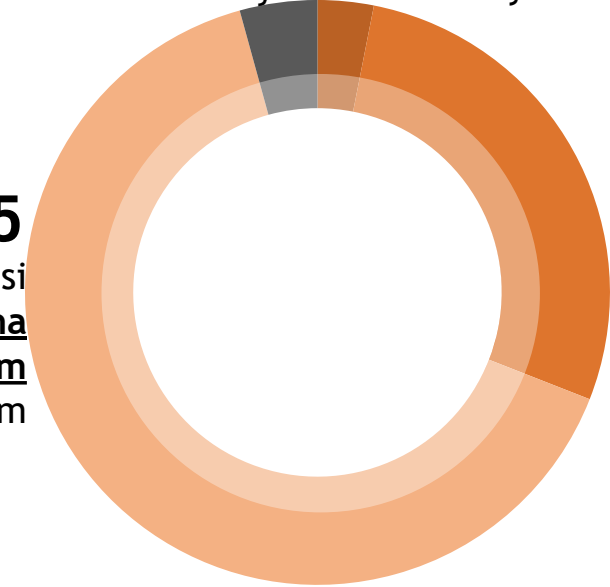
%55
Aynı derecede önem veriyorum

19-28
Aralık

%3
Corona öncesi
döneme göre daha az
önem veriyorum

%4
Fikrim yok

↑%65
Corona öncesi
döneme göre daha fazla önem veriyorum

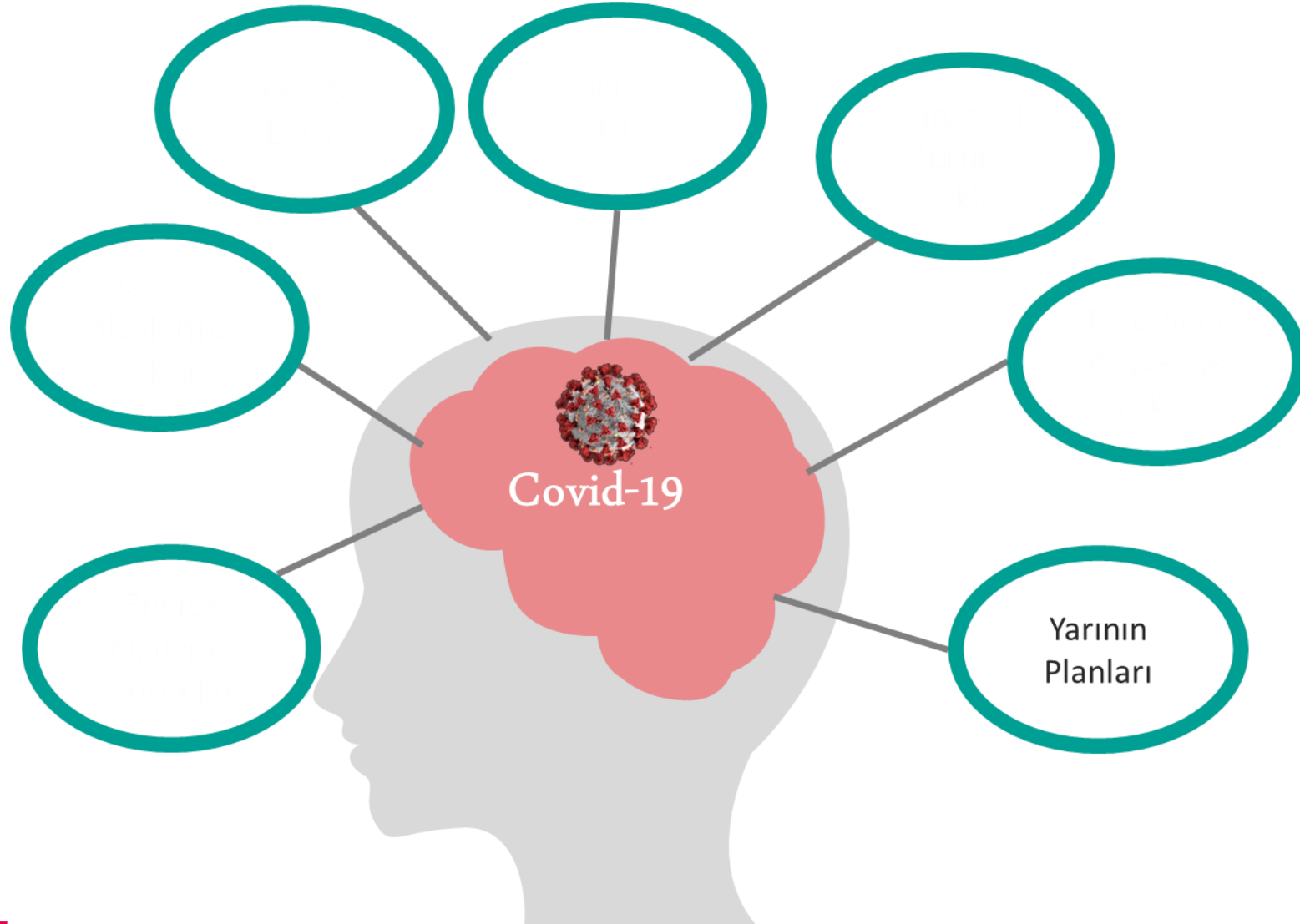

%28
Aynı derecede önem veriyorum

2-4 Mayıs Baz = 410

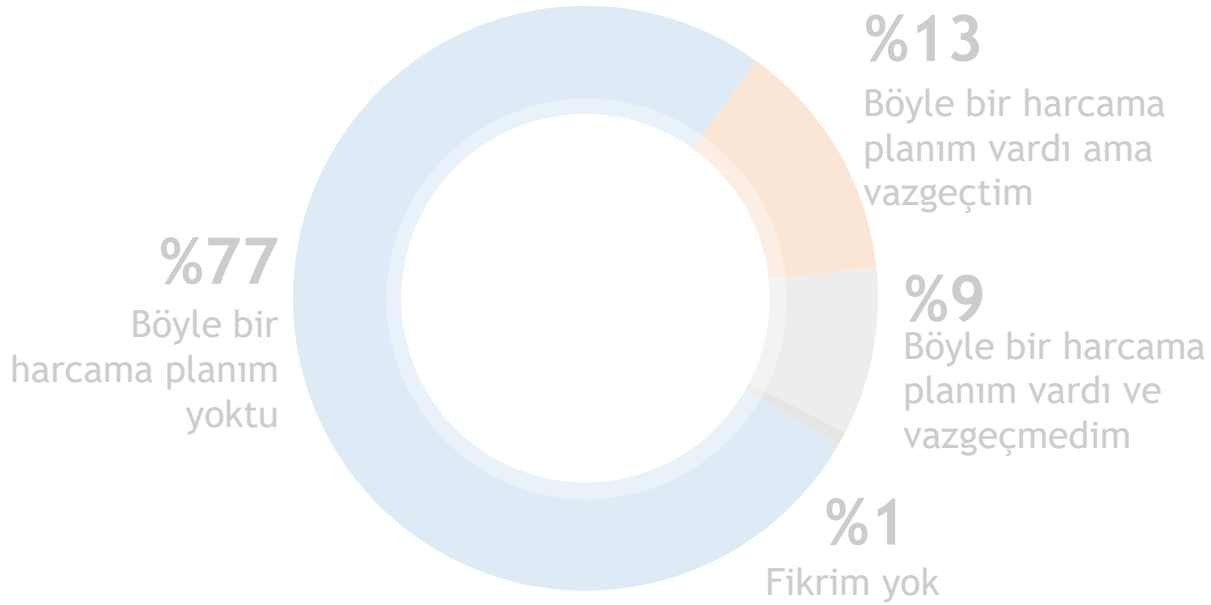
19-28 Aralık Baz = 420

S. Bu dönemde günlük alışverişlerinizde ürünleri seçerken fiyatına Corona öncesi döneme göre daha az mı önem veriyorsunuz, daha fazla mı yoksa fiyat aynı derecede mi önem veriyorsunuz?

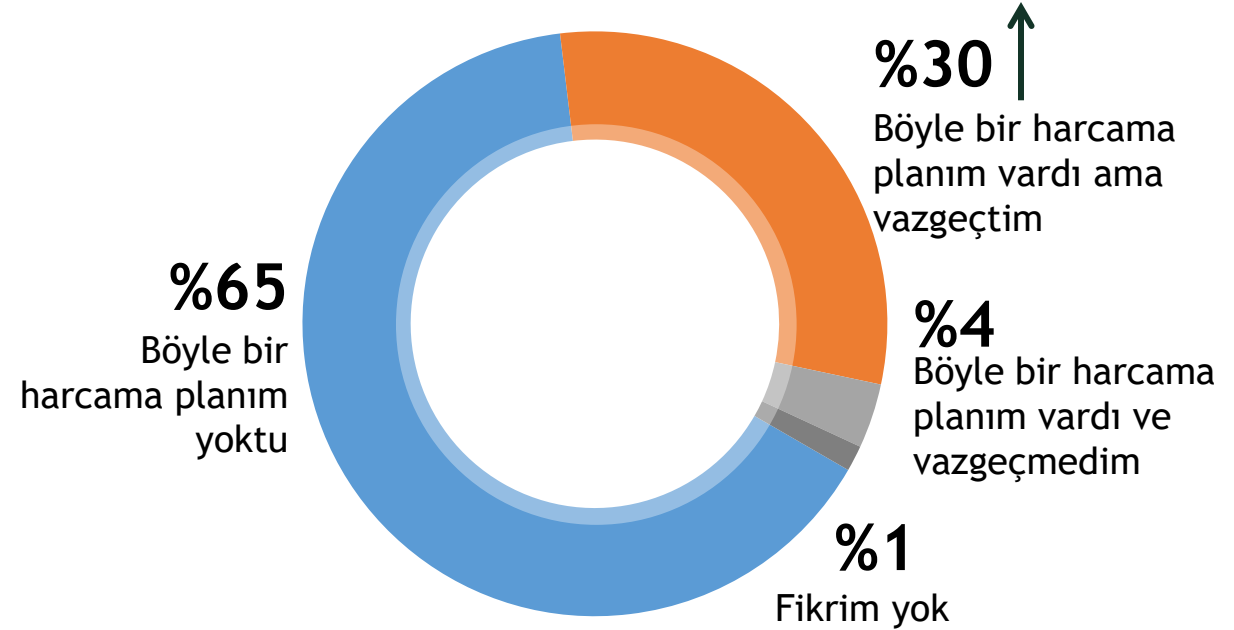
➤ Harcama planlarından vazgeçenler artışta.

2-4
Mayıs

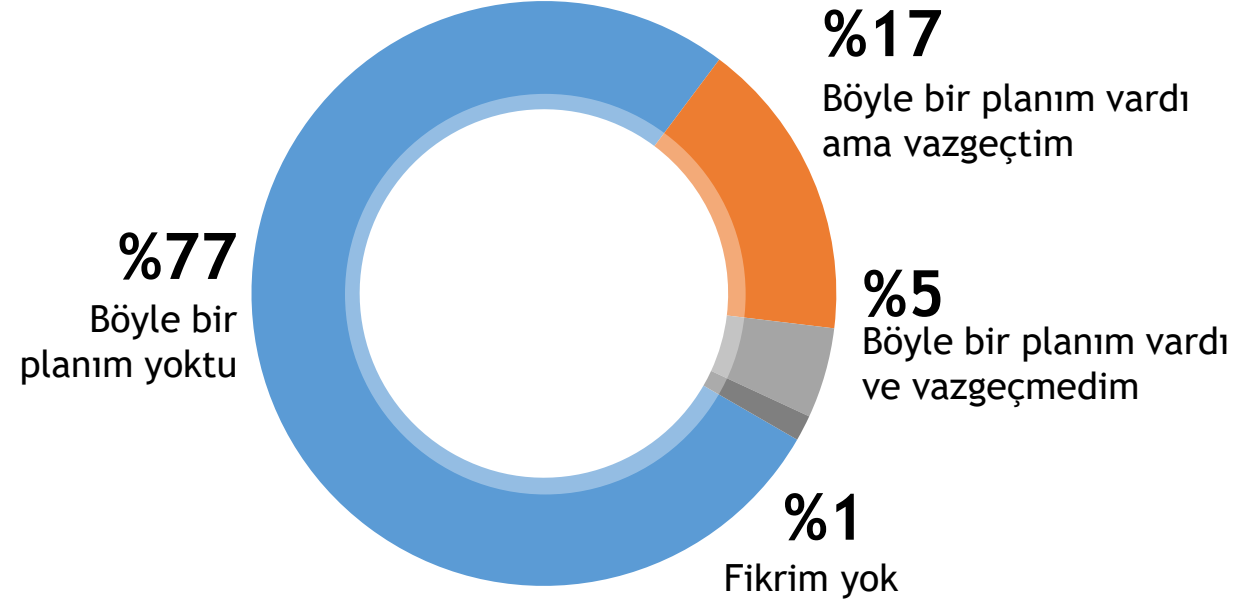
2-4 Mayıs Baz = 410

19-28
Aralık

19-28 Aralık Baz = 420

➤ Halkın %17'si hayatlarındaki değişim planından vazgeçmiş.

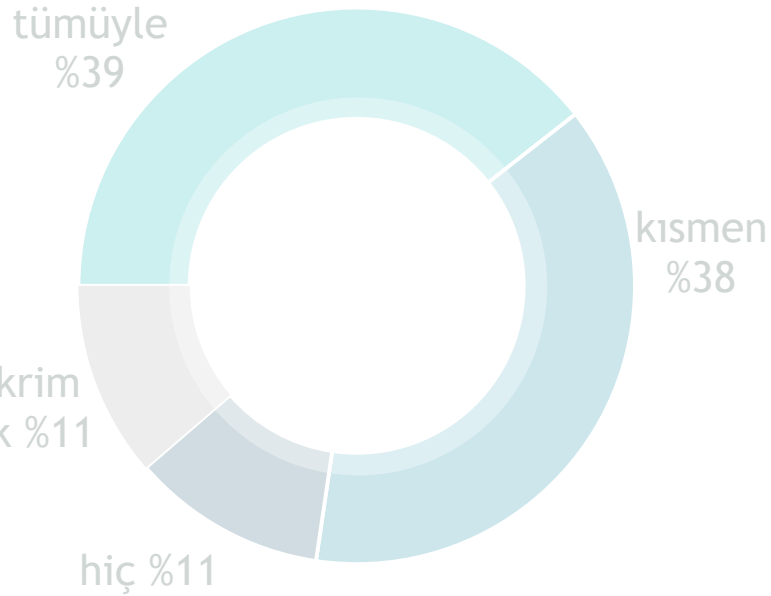

19-28 Aralık Baz = 420

➤ Tüketim Alışkanlığı Eskiye Dönecek mi?

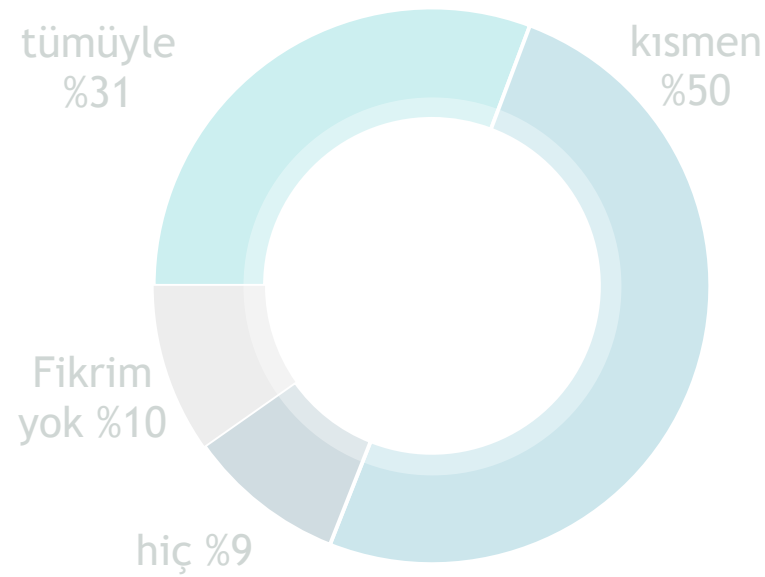
Corona virüs salgınından önceki tüketim alışkanlıklarına geri döneceğim

9-13
Nisan

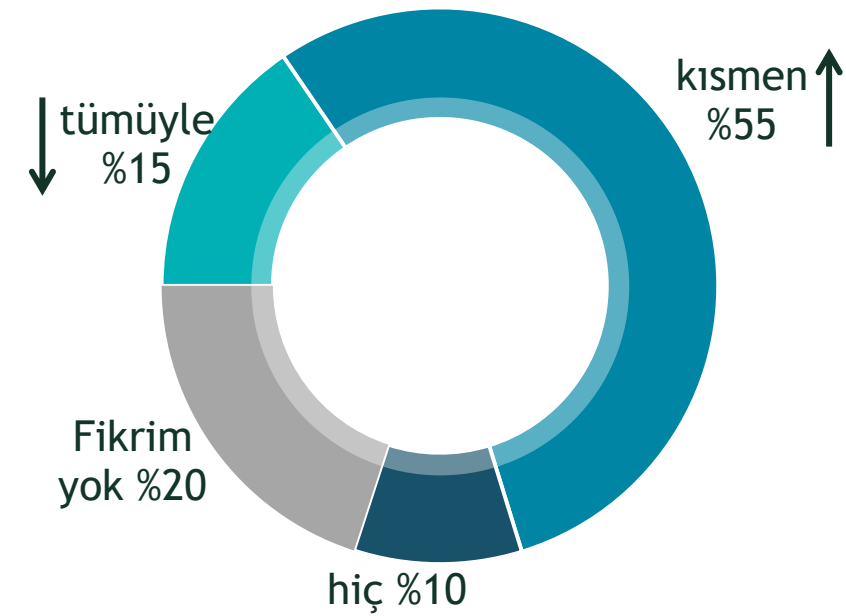
9-13 Nisan Baz = 406

2-4
Mayıs

2-4 Mayıs Baz = 410

19-28
Aralık

19-28 Aralık Baz = 420

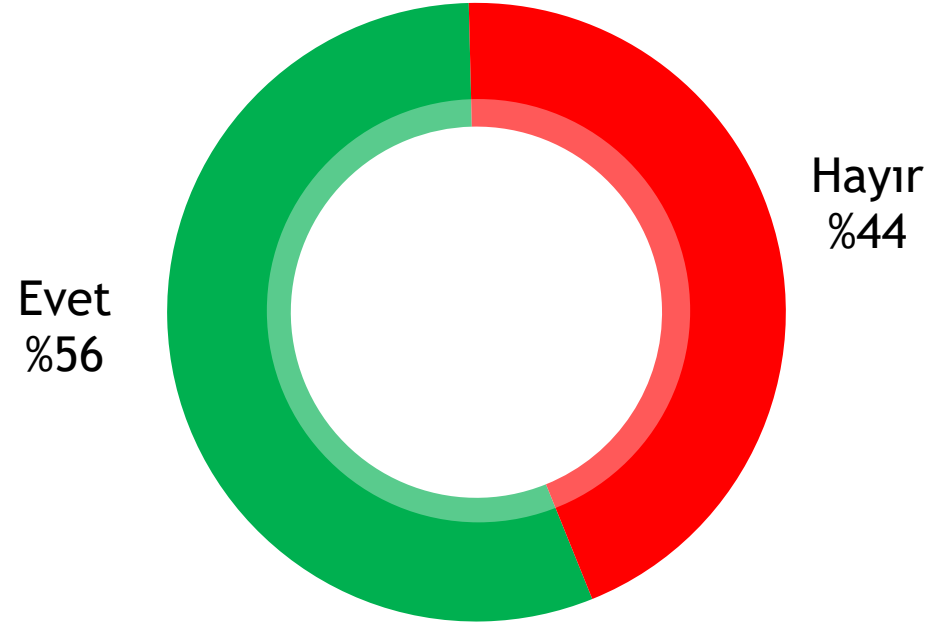
➤ Salgının en erken yaz aylarında biteceği düşünülüyor.

Ortalama:
12-14 Mart: 3 ay
19-21 Mart: 4 ay
19-28 Aralık: 11 ay

19-28 Aralık Baz = 420

➤ Halkın yaklaşık yarısı Corona virüs aşısı yaptırmayı düşünmüyor.

19-28 Aralık Baz = 420

Sonuç

➤ Sonuç

- 1 **Endişe düzeyi çok yüksek. Mahrumiyet hissi yoğun, özgürlüğün kısıtlanması ve belirsizlik hissi hala yaygın. Bütün bunlar can sıkıntısı ve gerginlik yaratıyor.**
- 2 **Pandemi halkın büyük çoğunluğunun sosyal hayatını, akraba iliŐkilerini ve çalışma hayatını ve finansal durumunu olumsuz etkilemiŐti ve bu durum devam ediyor.**
- 3 **Ruh sağlığı olumsuz etkilendi, yorgunluk ve dalgınlık yaygın. Uyku ve beslenme düzeni bozuldu.**

➤ Sonuç

4

İşini kaybetme endişesi hala yüksek ve finansal geleceğe bakış karamsar.

5

Pandemi öncesine göre fiyat duyarlılığı iki kat arttı, artık fiyat çok daha önemli.

6

Harcama planlarından vazgeçenler artıyor, hayattaki yenilik planları iptal ediliyor. Artık sadece %15 önceki tüketim alışkanlıklarına tümüyle geri dönmeyi düşünüyor.

Covid-19 dönemine özel kalitatif ya da kantitatif çalışmalarımızdan faydalanmak için lütfen bizimle irtibata geçin.

Selim Ohtar, selim.oktar@stratejico.com

Nazlı Yüksel, nazliyuksel@eraresearch.com